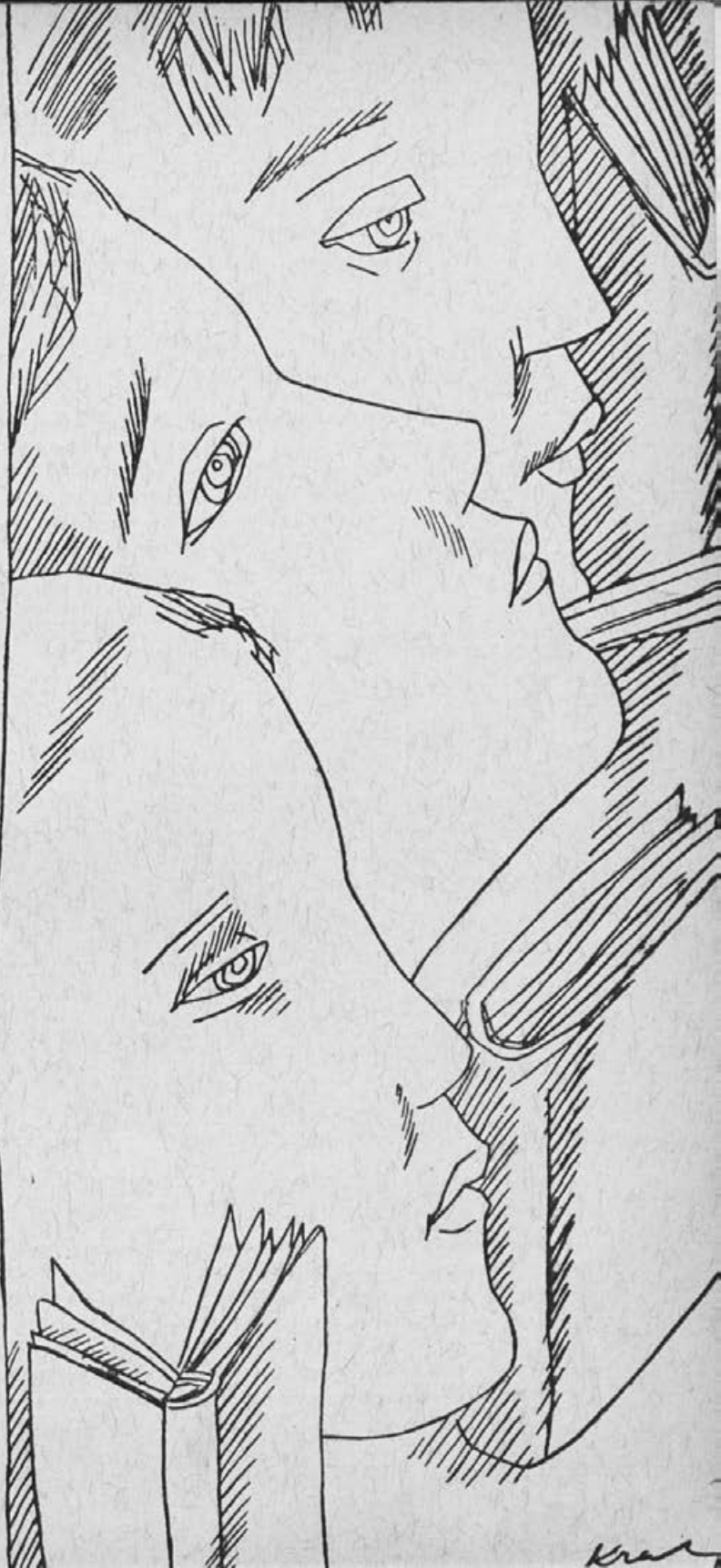

POSTNINA PLACANA
V GOTOVINI

DRAS

29
30
ST. 7.
LET. 1.

Kraus

VSEBINA 7. ŠTEVILKE:

Najmlajši slovenski skavt v Omišlju. — Fr. Milčinski: Dve skavtski: Skavt Peter in dobra volja. — Pismo iz taborenja. (Z lesorezi E. Justina.) — O cigari. — Vl. Korolenko (prevel Ivan Vouk, z lesorezi S. Stiplovška): V grobnici. — Indijski udavi. — Poboljšanje. (Po L. Thomi — J. R.) — P. Kunaver: Skavt. — Kako pomagamo. (Po: dr. M. Rus: „Prva pomoč“. — A. Inkret: Reja domačih zajčkov. — Emil Adamič: Je smrečica posekana. — Cicibanov rod: Mala pomota. — Vidana: Takole je bilo... — Čemu koristi alkohol. — Prispevki otrok.

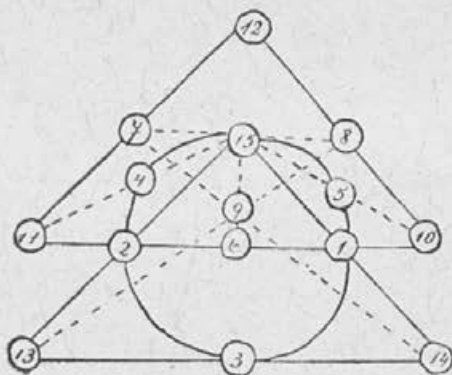
REŠITEV KRIŽANKE 1930.

Vodoravno: 1. eza, 2. Emil, 3. Elida, 6. Lah, 7. ama, 8. Los, 9. pst, 10. eta, 12. led, 13. Papik, 14. ab, 15. gusar, 16. Dora, 21. moka, 22. Una, 25. no, 26. ded, 27. sapun, 28. bi, 29. na, 30. Ilir, 31. nek, 37. kol, 38. mutec, 39. Atos, 40. Ra, 41. bo, 42. orati, 43. reven, 44. Lev, 49. si, 51. en. — Navpično: 1. Emil, 2. el, 3. e, 4. Zidan most, 5. Alah, 7. Alpe, 11. Asta, 13. Pag, 12. Labud, 17. ep, 18. dinar, 19. koran, 20. so, 21. mu, 23. on, 24. oka, 26. da, 32. ep, 33. Dubrovnik, 34. ni, 30. in, 35. le, 36. ar, 38. Maribor, 37. kuta, 45. Oto, 46. les, 47. Orel, 48. ave, 49. setev, 50. kinin.

REŠITEV BELE GOSI.

REŠITEV MAGIČNEGA TRIKOTNIKA.

Prav jo je rešila:

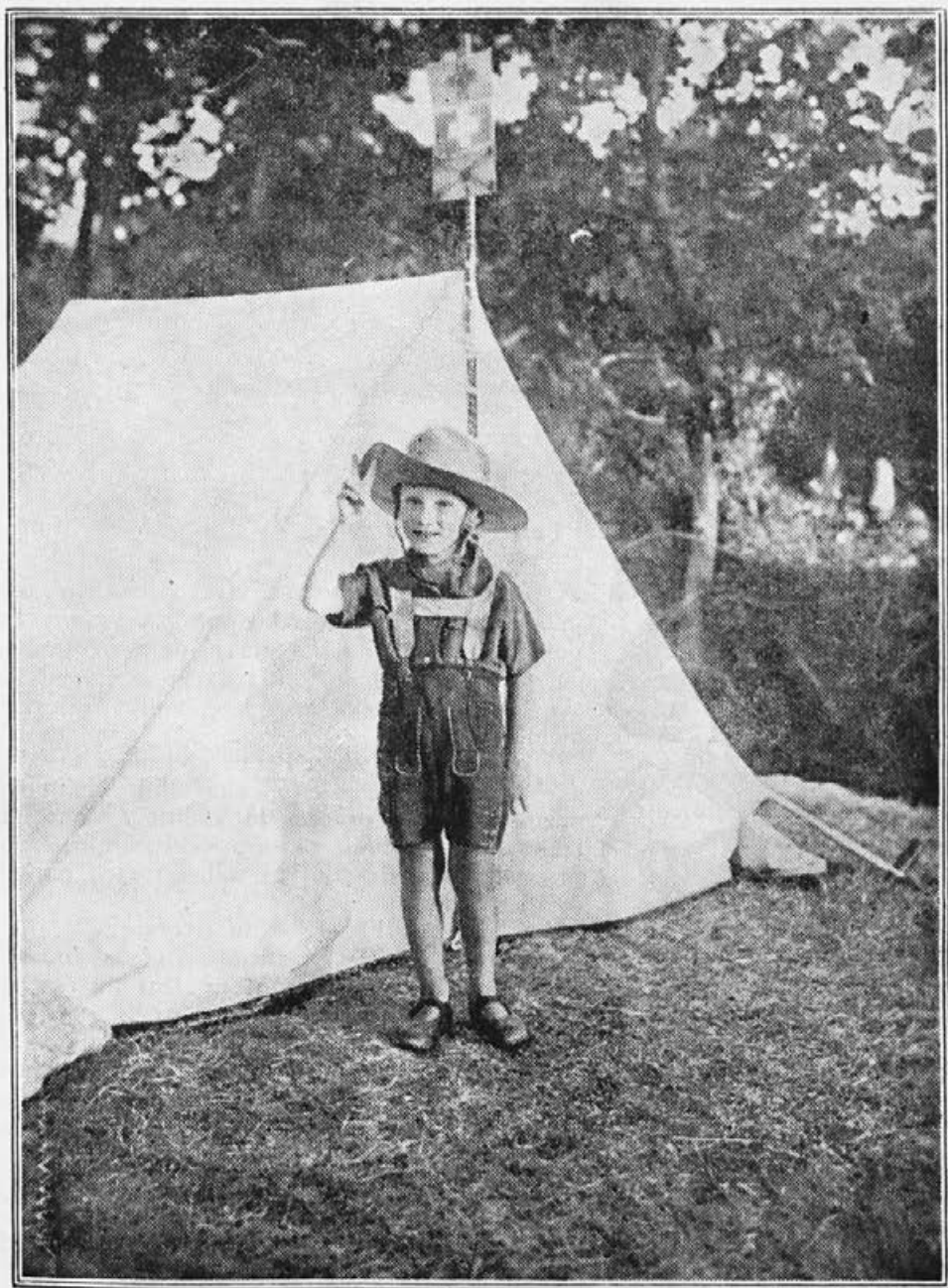
Vrhovec Danica,
Log pri Brezovici.

„Naš rod“ izhaja med šolskim letom enkrat na mesec in stane vsaka številka v skupnem naročilu (nad 5 izvodov) Din 1⁵⁰, posamezna številka (do 5 izvodov) Din 2[—]. Posamezni izvodi se odpošiljajo samo proti vplačilu celoletne naročnine Din 14[—]. List izdaja „Udruženje jugoslov. učiteljstva“ v Ljubljani, zanj odgovarja Andrej Skulj.

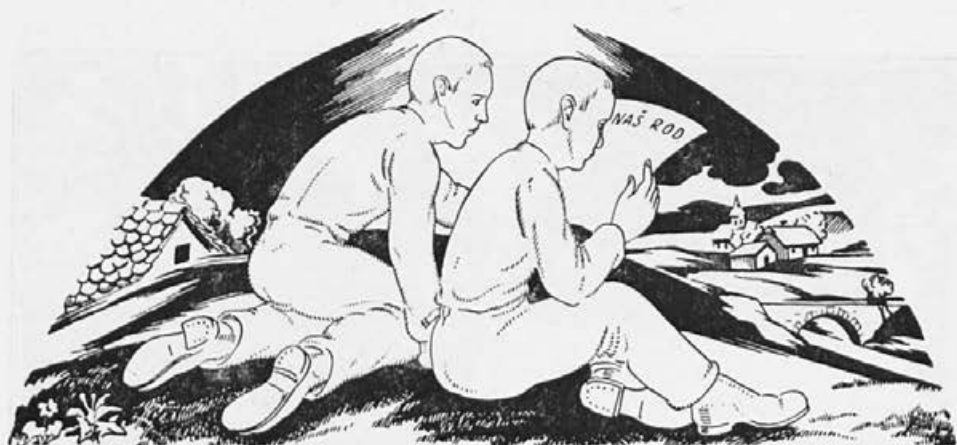
Glavni in odgovorni urednik: Josip Ribičič.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6.

TISK UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI (PREDSTAVNIK FRANCÈ ŠTRUKELI)

NAJMLAJŠI SLOVENSKI SKAVT V OMIŠLJU.

FR. MILČINSKI:

DVE SKAVTSKI.

Skavt Peter in dobra volja.

Skavt Peter je bil skavt: skavtski klobuk je imel in skavtsko srajco, pisano ruto za vratom in dolgo palico v roki. Pa mu je dejal oče: »Da, da, skavtsko obleko imaš; kadar boš imel še skavtski duh in skavtsko telo, takrat boš resnični skavt!«

Je odgovoril skavt Peter: »Ni moja krivda, ako še nisem. Deset je skavtskih zakonov, poznam jih od prvega do zadnjega, pa jih lahko povem tudi narobe od zadnjega do prvega. Vsem desetim bi rad ustregel, pa mi drugi branijo.«

Se je začudil oče: »Kdo ti brani?«

Skavt Peter je postrani pogledal očeta: »Ne vem, ali ti lahko povem. Daj mi častno besedo, da ne boš hud!«

Pa mu je oče mesto častne besede naklonil rahlo tepko na košato glavo. »Vem, da jo boš zaslužil za to, kar mi boš sedajle povedal. Pa sem te plačal, še preden sem slišal. Sedaj pa le kar brez skrbi na dan: Kdo ti brani skavtske zapovedi?«

Skavt Peter je hvaležno potrdil prejem nepričakovane tepke, ki da je z njo že v naprej plačan njegov račun. Previdno se je vendarle nekoliko umaknil iz dosega očetovih rok. Po-

tem je povedal, da ga v vestnem izpolnjevanju skavtskih zakonov najbolj ovirata šola in dom.

»Čujmo, čujmo,« je dejal oče. »Nemara bo prav, če sedem. Radoveden sem.« In je sedel. Pa je skavt Peter povedal, da se sedmi skavtski zakon glasi: »Skavt je vedno dobre volje.«

»Da, da,« je vzdihnil oče, »ta zakon je jako moder. Ne le za skavte, še za druge bi bil koristen, za vse, ki ječe v skrbah ali jih boli vsaj zob. Dobro volje naj bodo, pa ne bodo ječali!«

»Kaj ne!« je dejal skavt Peter. »No, vidiš! Pa smo imeli oni četrtek šolsko nalogo, naj kaj napišemo o domačem obrtu. Šolske naloge niso, da bi se jih srce veselilo. Pa sem bil vendarle dobre volje, kakor to ukazuje zakon, in sem napisal nalogo takole — poslušaj!

Cveki.

Cveki so jako cvetoč domači obrt. Izdelujejo jih zlasti v Kropi in jih razpošiljajo na vse plati naše domovine. Uporabljajo jih za podkavanje.

Velika množica cvekov se porablja tudi po učilnicah. Ako je učenec vprašan in ni dobro podkovan, pa dobi cvek. Kajti so cveki za podkavanje. Teh cvekov pa ne izdelujejo kovači v Kropi, nego jih izdelujejo gospodje učitelji sami. Ti cveki so domači obrt gospodov učiteljev, plačilo za cveke pa prejemajo gospodje učitelji od države.

Kovači v Kropi ne nakujejo vsak enakega števila cvekov. Kdor je bolj marljiv in spreten, jih nakuje več. Tudi pri gospodih učiteljih je število cvekov jako različno in se to število takisto ravna po marljivosti in spretnosti gospodov učiteljev. Nekateri učitelji pridelajo jako malo cvekov; ti so najboljši.

V učilnicah izdelani cveki se imenujejo tudi kljuke ali fajfe ali čiki.

Oče je poslušal nalogo in majal glavo. »No,« je dejal, »in kakšen si dobil red? Seveda cvek!«

Je potrdil skavt Peter: »Veliki podčrtani cvek! Zakaj? Zato ker šola ne zna in ne upošteva skavtskega zakona, da bodi skavt vedno dobre volje.«

Oče se je hudoval: »To ni dobra volja, nego je predrznost, kar si napisal. Za burko ti je naloga, norca se delaš iz učiteljev! Čakaj me, žal mi je, preveč rahlo sem ti dal tepko! Kaj bo iz tebe, fant?«

Skavt Peter se je branil. »Zakon je zakon, šola pa zatira zakon in dobro voljo s cveki. Za šolo ubira stopinje še dom. Saj vidiš, kakšni so nekateri očetje in kako rohne nad sinom, če se mu primeri in za dobro voljo vlovi cvek!«

Tako je govoril skavt Peter in ni čakal odgovora, nego je previdno smuknil iz sobe in po stopnicah navzdol na dvorišče.

Oče je molčal. Pozabil pa ni, le čakal je prave prilike.

Prihajalo je poletje. Šolsko leto se je nagibalo h koncu, skavtom se je obetalo taborenje v Bohinju. Bohinj, kako dehti tvoj čisti sveži zrak, kako bleskeče tvoje solnce kakor okopano v jutranji rosi, kako mikajo zelene tvoje vode, tekoče in stoječe, gorski velikani jih čuvajo! In sredi te krasote skavtski tabor, spanje v šotorih, kuhinja na tratini, vsak večer skavtska zabava ob svetem ognju!

»O, o, oča, jutri se moramo javiti kdo da bo šel taborit, in založiti bo treba prispevek dvesto dinarjev za štiri tedne!«

Oče je nagubal čelo: »Kaj denar, čemu taborenje! Poglavitno je, da si skavt in vedno dobre volje!«

Skavt Peter je čutil, kam merijo očetove besede. Poparile so ga. Pa je napel najprikupnejše in najmilejše strune: »Dragi oča, kaj ne, da boš dal? Vidiš, če jutri ne prinesem prispevka, ne bom smel na taborenje; kako naj bom potem dobre volje!«

Reče oče: »Dobra volja je zakon! Dobre volje moraš biti celo tedaj, če drugim ni všeč, kaj ne, n. pr. šoli in domu. Pa bodi dobre volje še tedaj, kadar ni všeč tebi! Dobre volje si želim tudi jaz. Jaz pa ne bi bil dobre volje, ako naj ti dam sedajle dvesto dinarjev in naj še pričakujem, da mi h koncu šolskega leta prideš iz šole okrašen s cveki kakor star škoren. Dobre volje sem in bom, ko obdržim svoje dinarje.«

Mati je imela natakknjene naočnike, podpletala je nogavice in je resno prikimala.

Skavtu Petru pa je šlo za taborjenje in je zbral vso svojo zgovornost.

»Oča, prosim te, tvoji nazori niso pravi! Niso taki, da bi nudili meni, tvoje mu sinu, lepega zgleda! — Prosim te, nikar se mi ne smeji!«

Je dejal oče: »Smejim se, ker sem dobre volje — tak je zakon!«

Skavtu Petru se je skoraj zajokalo: »Pa ni dobra volja edini zakon, ampak ima skavt še druge zakone. Tretji se glasi: »Skavt je koristen«, četrti zakon: »Skavt ljubi bližnjega«. Tvoja dobra volja ne sme biti zoper korist in ne zoper ljubezen bližnjega.«

To pot je mama pokimala fantu.

Oča pa se je čudil: »Eja, kako mi poveš novico! Da dobra volja ni edini zakon, ampak da so razen dobre volje še drugi? Kako je, fantè, ali naj drugi ti zakoni veljajo samo zame ali naj veljajo za vse?«

»Za vse enako!« je odločno potrdil Peter, bistro je očetu pogledal v oči.

»Eja,« se je začudil oče, »pa naj veljajo tudi zate in celo za tvoje šolske naloge, kaj? Da ne bodo le za burkasto dobro voljo in za smeh in da ne bodo žalili tvojih učiteljev in skrbi provzročali staršem!«

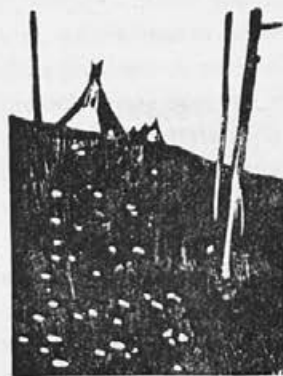
Skavt Peter je povsili glavo, malo sram ga je bilo, pa se je vendarle premagal. Dejal je: »Da!«

Pa sta se hitro sporazumela z očetom: Peter mora napeti vse sile, da popravi v šoli, kar je zagrešil in zamudil s svojimi muhami! Potem bo smel na taborenje.

In je skavt Peter čudovito postal priden. Rano ob petih je vsak dan vstajal, s knjigo je korakal okoli mize in se je mrmraje učil in je bilo slišati, kakor bi zunaj šel dež. Uspelo mu je in je vse popravil! In moram povedati še to, da je bila njegova pridnost tolikšna da je kar za dve kili shujšal.

Nekaterim provzročča debelost silne preglavice in pijejo zdravilne čaje ali jedo suhe kranjske klobase brez kruha in potem nič ne pijó, ko so žejni; in pa če zelenega pajka požreš, pravijo, da nemarno shujšaš. Pa se mi zdi, da ni treba teh in takih pripomočkov. Zjutraj zgodaj vstajaj in s knjigo hodi okoli mize kakor skavt Peter ali pa v drvarnico stopi ali na vrt ali na polje in delaj, pa ti bo preobilna mast prehitro splahnila brez čaja, brez kranjske klobase in brez zelenega pajka.

Pismo iz taborenja.

Dragi oča, preljuba mamica!

Vreme je bilo dosedaj žalibog bolj socialno, „socialno“ je nova skavtska beseda in je klavnega pomena. Tudi o mojem plašču moram poročati, da je socialen, odkar se je udeležil svečanega večernega ognja. Pa za v tabor bo vendar še, ker luknja ni prevelika.

Zrak je tukaj v Bohinju zelo posrečen in nič ne stane, „posrečen“ je tudi nova naša beseda. Slehernemu skavtu je dovoljeno, da uživa zraka, kolikor hoče. Toda ima tukajšnji zrak premalo redilne snovi v sebi in vitaminov. Prosim Te, dragi oča, stopi pogledat v

poučni slovar in mi piši, kaj so vitamini — vedel sem, pa sem pozabil.

Za redilne snovi in vitamine nam skrbi kuhinja. Naša kuhinja je takisto bolj socialna, kajti si kuhamo sami. In smo potem sijajno lačni. O, ljuba mamica, kuhati je jako lahko, jaz že znam. Ampak težko je, potem jesti, kar si sam skuhal. Včeraj sem kuhal jaz in jim ni bilo dovolj; pobrali so mi še zobno pasto, namazali so si jo na kruh in snedli vso. Rekli so, da je bila dobra kakor pes. Kosilo so pa pustili.

Ljuba mama, pošlji mi še zobne paste in dosti! Ali pa mesto paste lahko pošlješ jetrno pasteto. Mislim, da je jetrna pasteta cenejša. Sedmi skavtski zakon se glasi: „Skavt je delaven in štedljiv“. Zato bodi štedljiva in raje kupi jetrno pasteto. Tudi jetrna pasteta je dobra kakor pes. Če ti pa kaže klobasa, pa klobaso kupi, ono trdo, ki ji pravijo „čikarica“.

Ali pa kupi oboje, čikarico in pasteto! Zobno pasto morebiti lahko pustiš. Štedljivost je res zelo koristna. N. pr. če vložiš v hranilnico dinar, čez štiri sto let boš imela milijon dinarjev — kar preračunaj pa nikar ne pozabi na obresti od obresti! Tukaj v Bohinju ne moreš štediti. Tukaj imajo hranilnico in posojilnico in sem jim nesel en dinar, da ga bom štedil štiri sto let. Pa ga niso marali vzeti. Rekli so, da manj ne sprejmejo kakor deset dinarjev. Deset dinarjev je preveč: prvič jih nisem imel, drugič — za deset dinarjev bi po štiri sto letih dobil deset milijonov, toliko ne potrebujemo, kaj ne da ne?

Delavni smo jako. Brcamo žogo dopoldne in popoldne in smo trudni kakor pes. „Pes“ je tudi skavtska beseda. Včeraj nam je v tabor prišel berač in smo mu dali, kar smo imeli. Gledal je, kako smo garali z žogo, pa nas je svaril, naj nikari toliko ne delamo! Če nas bodo videli take, hitro nam bodo predpisali davek. Dejal je, na vsako delo da je davek, in samo zato da ne dela in rajši berači, ker se boji davka.

Ta berač je bil zelo posrečen. Preveč res ne smemo delati, ne zaradi davka, ampak zato, ker so sedaj počitnice in se ne spodobi, da jih skrunimo. Potem pa še zato ne: čim več delaš, bolj si lačen.

Zraven našega tabora je velik travnik, tam smo pomagali gospodarju pri senu. Sijajno je bilo in smo za malico dobili raven kruha tudi vsak en šabeso, po šabesu se krasno riga, le poizkusi! Vsi gospodarji bi nas radi imeli. Enemu izmed njih bomo pomagali zidati hišo, to je zelo zabavno. Samo preveč nas je in bomo smeli pomagati le nekateri, drugi pa bodo morali brcati žogo in so zelo klavrni ali socialni.

Na Vaju vsak dan mislim, kadar prihaja pošta, in pri kosilu. Ali boš kmalu poslala, ljuba mama? In nate tudi mislim, dragi oča! Tukaj imajo marsikake starine po hišah, skrinje in take reči, ki Te zanimajo. Pa so tukaj še bolj stare starine in Ti eno pošiljam, priloženo v škatlici.

Prišel nas je obiskat star profesor in je tri dni taboril pri nas. Pa ni ta profesor ona starina, ki Ti jo pošiljam v škatlici, ampak je bil silno učen. Spremljal sem ga in mu nosil nahrbtnik, kajti je skaut vedno koristen, in je bila v nahrbtniku jetrna pasteta in klobasa čikarica in sva si zraven kuhala čaj. Pri malici sva zelo modro govorila, posebno gospod profesor. Sedela sva vsak na svoji skali, gospod profesor je s palico brskal porodu in je dejal, da je to kamenje doživelo čudo stare stvari.

Povedal sem mu, dragi oča, da se za stare stvari tudi Ti zanimaš in da imaš uro, stara je par sto let.

Pa je dejal gospod profesor, da je par sto let prav lepa starost za uro. Za kamenje pa da je še par milijonov premalo in da je takle kamenček lahko star milijardo let.

Kar strah me je tolikšne številke in Te prosim, dragi oča, stopi in poglej v poučni slovar in mi piši, koliko je ena milijarda.

Kamenček, ki je star milijardo let, pa Ti pošiljam v priloženi škatlici, nika ga ne izgubi in naj bo čisto Tvoj! Ni treba, da mi zanj kaj daš, res ne, razen ako sam hočeš, saj veš da je moje denarno stanje jako socialno. In Ti lahko še pošljem takega kamenja, ker so tukaj vse gore take in še ceste posipljejo s takim kamenjem, ali ni škoda?

Te gore bi bilo prav za prav postaviti v kak muzej, ali ni res?

Vprašal sem gospoda profesorja in se je muzal. Dejal je, da bi bilo nemara najbolj varno, če vtaknejo v muzej kar celo zemljo, kolikršna in kakršna je, zemlja da je stara milijardo milijard let in še se ne ve, kako dolga so bila leta v onih letih.

Skrbi me, ako bodo res vtaknili vso zemljo v muzej, kam bomo šli mi skavtje s svojim taborom, kje bomo spali in kje bomo kuhali. Ne vem, ali nam bo dovoljen v muzeju kuhati in spati, ko še dežnika ne smeš s seboj vzeti, kadar greš v muzej, ampak ga moraš oddati pred vhodom v garderobo.

Precej me to skrbi, še bolj pa me skrbi, ljuba mamica, ali boš takoj poslala jetrno pasteto in čikarico. Prosim Vaju, pridita kar oba semkaj, mamica in oča, in jetrno pasteto in čikarico prinesita s seboj, bo prej tukaj in bosta prihranila poštnino.

Radostno Vaju pričakujem vse štiri, jetrno pasteto, čikarico in Vaju dva
Vaš hvaležni sin in skavt

Peter.

Oče in mati sta prebrala pismo. Mati je dejala: „Sama neumnost mu roji po glavi.“ Oče pa se je smejal: „Dobro je! Fant dela in ne ve, da dela, uči se in ne ve, da se uči. Zdrav je pa tudi, ker je lačen.“

O CIGARI.

Slavni predsednik Združenih držav Lincoln je cigaro opisal takole:

„Cigara je smrdeči kos stlačenega listja, ki ima na enem koncu ogenj, na drugem pa bedaka.“

Gospod Tiburcij.

aló! Misli sem že, da Te ne bo več k nam,« me je pozdravil Valek, ko sem naslednjega dne prišel k njim na hrib.

Začela sva staviti precej zamotano past za vrabce, za katero sem prinesel vrvico. Dala sva Marusji vrvico v roke, in ko so neprevidnega vrabca naša zrnca zvalila, da je brezskrbno zletel v past, je Marusja potegnila za vrvico in vrabec je bil v naših rokah. Pa smo ga takoj izpustili na prosto.

Medtem se je nebo stemnilo. Teman oblak se nam je bližal, grmelo je in dež je šumel. Šli smo v podzemlje. Tam je bilo tiho in temno. Nad nami je grmelo, kakor bi velikanski, s težkim kamenjem naloženi voz vozil čez cesto.

Začeli smo se igrati slepo miš.

Zavezala sta mi oči. Marusja se je zvonko smejala in cepetala s svojimi šibkimi nožicami po tleh. Delal sem se, kakor da je ne morem ujeti. Nenadoma sem trčil ob nekoga in začutil sem, da me je nekdo zgrabil za nogo. Močne roke so me dvignile s tal in obvisel sem v zraku z glavo navzdol. Tiburcij, ki je bil moker in srdit, me je držal za noge in divje obračal oči. Zdel se mi je še bolj strašen, ker sem ga moral gledati od spodaj navzgor.

»Pustite me,« sem rekel in sem se začudil, da morem govoriti.

Toda roka gospoda Tiburcija se je še trdneje oklenila moje noge in še višje me je dvignil.

»Aha, gospod sodnik, če me oči ne varajo. Zakaj ste blagovolili priti semkaj?«

»Pustite me,« sem rekel trmasto, »tako me izpustite,« in sem pričel suvati s prosto nogo. Toda pri tem sem začel še huje nihati.

Tiburcij se je smejal.

»Oho, gospod sodnik se jezi? No, ti me še ne poznaš. Jaz sem Tiburcij in tako te obesim nad ogenj in te spečem kot prašička.«

Pa mi je prišla na pomoč Marusja.

»Ne boj se, Vasilček, ne imej strahu,« me je bodrila ter pristopila k Tiburciju. »Nikdar ni še spekel nobenega dečka. To ni res.«

Tiburcij me je obrnil in me postavil na noge. Skoraj bi bil padel, tako se mi je v glavi vrtelo; vendar pa me je še držal ter me stisnil med kolena.

»Kako si prišel semkaj? Ali hodiš že dolgo sem? Povej ti!« se je okrenil k Valku, ko nisem jaz nič odgovoril.

»Že dolgo!«

»Koliko časa?«

»Deset dni morda.«

»O, deset dni?« je rekel in obrnil svojo glavo, da me je videl v obličje.
»Deset dni. To je mnogo. In nisi še nobenemu izklepetal, kam hodiš?«
»Nobenemu.«

Dobro! Torej smemo upati, da boš tudi vnaprej molčal. No, ali nas boš obsodil?»

»Nisem nikak sodnik, jaz sem Vasil.«

»Pa morda postaneš! Tvoj oče je mene, sčesa soma boš pa ti tegale obsodil,« in Tiburcij je pokazal na Valka.

»Ne bom obsodil Valka,« sem rekel mračno, »to ni res.«

»Tega ne moreš vnaprej reči,« je rekel, kakor bi govoril z odraslim. »Vsakdo hodi svoja pota. Kdo ve, morda je vendarle dobro, da so se naša pota križala. Dobro bo zate, prijatelj, če boš imel v prsih kos človeškega srca namesto trdega kamna. Za sedaj, vedi samo to, da te v tem dimniku za noge obesem, ako samo črhneš o tem, kar si tu videl, bodisi gospodu sodniku, ali pa samo ptici, ki čez polje leti; to napravim, kakor se resnično imenujem Tiburcij Drap. Upam, da si me razumel?«

»Z nobenim ne bom o tem govoril... Ali smem še priti?«

»Le pridi. Dovoljujem ti.«

Izpustil me je in se utrujen zleknil na dolgo klop, ki je stala ob steni.

»Vzemi,« je rekel Valku, kažoč na pleteno slamnato bisago, ki jo je pustil na pragu, ko je vstopil, »napravi ogenj, danes bomo kuhali.«

Valek in jaz sva se z veseljem lotila dela. Valek je zapalil tesko in z njo sva šla v temni hodnik. Tam sva vzela kose preperelih drv, jih vrgla na ognjišče ter zanetila ogenj.

Čez pol ure se je že kuhal živež v loncu, in ko je bilo skuhamo, je Valek postavil na mizo preprosto skupaj zbiti trinožnik ter prinesel ponev s pečenim, dobro dišečim mesom. Tiburcij je prisedel in vsi so pričeli jesti.

Tiburcij je jedel mirno in se pri tem pogovarjal s profesorjem. Iz njunega zamotanega pogovora sem razumel, da je današnje kosilo prišlo semkaj po nenavadni poti... Nisem se mogel zatajiti in sem vprašal:

»Ali ste ga... vzeli?«

»Vidim, fanté, da si bistroumen,« mi je odgovoril Tiburcij. »Vkljub temu pa si glup in ne razumeš vsega. Povej, Marusja moja, ali sem prav naredil, da sem ti prinesel pečenko?«

»Prav,« je rekla deklica ter pomežiknila s svojimi svetlomodrimi očesci. »Marusja je bila vendar lačna.«

Zamišljen in zmeden sem se tistega večera vrnil domov.

V temnem vrtu sem nepričakovano in nezaželeno srečal očeta. Kakor navadno je hodil mračen gori in doli. Ko sem stal pred njim, me je za grabi za rame: »Odkod?«

»Bil sem... na izprehodu...«

Oče me je pozorno pogledal, zamahnil zaničljivo z roko in nadaljeval svojo pot.

Morda sem se prvič v življenju zlagal in kar stresel sem se ob misli, da bi oče utegnil izvedeti o mojem znanju z otrokoma iz grobnice. Vendar pa nisem imel toliko moči, da bi mu to priznal, ker sem se bal izdati svojih prijateljev.

Bližala se je jesen. Prišel je čas žetve. Drevesno listje je orumenelo in tudi naša Marusja je začela veneti. Ni se pritoževala, toda postajala je z vsakim dnem slabotnejša, obrazek ji je bleдел vedno bolj, oči so ji potemnele in postale večje, s težavo je dvigala trepalnice.

Kadarkoli sem prišel k svojim prijateljem, sem opazil, da je slabotnejša. Zdaj ni sploh mogla več na zrak, sivi kamen, ta temni, moreči strah podzemlja, je nadaljeval nepretrgano svoje strašno delo ter sesal življenje iz malega trupa. Deklica je po večini preležala v postelji, jaz in Valek pa sva si na vso moč prizadevala, povedati ji kaj veselega.

Nekega dne se je nebo zopet zjasnilo. Oblaki so izginili, tla so se posušila in zadnji solnčni dnevi so pred zimo še enkrat zažareli nad zemljo.

Nesla sva Marusjo gori. Z velikimi očmi se je ozirala na vse strani. Lica so ji zardela na svežem, živahnem vetru. Pa to ni dolgo trajalo...

Medtem pa so se nad mojo glavo zbirali oblaki. Ko sem nekoč zjutraj kakor po navadi tekel preko vrta, sem zagledal na neki stezi očeta s starim Janosom iz gradu. Sukal se je ponižno okrog mojega očeta in mu nekaj pripovedoval. Oče je stal mračen, na čelu sem mu jasno bral jezo. Končno je zamahnil z roko, kakor bi hotel odriniti Janosa s poti, in je rekel:

»Poberite se! Star lažnik ste.«

Toda Janos mu je stopil na pot. Nisem mogel razumeti, kaj je pravil. Ali nekatere očetove besede so prišle do mene in me zadele kakor z bičem.

»Ne verjamem... Niti besede ti ne verjamem... Kaj zahtevate od teh ljudi?... To je moja stvar... Ne maram niti slišati.«

Ko sem pravil o tem Tiburciju, se je grenko smehljajal.

»Ah, fant, to je neprijetna novica. O, zlobni stari lisjak!«

»Oče ga je zapodil,« sem rekel, da bi potolažil Tiburcija.

»Tvoj oče, dečko, je najboljši izmed vseh sodnikov s Salomonom vred. Morda že vse ve, kar mu je Janos mogel povedati. Pa se mu ne zdi potrebno pregnati staro brezzobo zver iz njenega poslednjega brloga... Kako bi ti to razložil, fante? Tvoj oče služi gospodu, ki se mu pravi 'zakon'. On ima srce in oči, toda le do tedaj, dokler zakon spi v knjižni omari. Če pa ta gospod ven skoči, poreče: 'No, gospod sodnik, ali se ne bi morda nekoliko pomenili z gospodom Tiburcijem Drapom, ali kakor se že imenuje,' tedaj zaklene sodnik s ključavnico svoje srce in dobi tako močne kremplje, da se prej svet podere, kakor bi Tiburcij njegovim rokam ušel. Ali razumeš dečko? In zato spoštujemo jaz in mi vsi še

bolj tvojega očeta. Zvest služabnik svojega gospoda je in takih ljudi je malo... Če bi bili vsi služabniki zakona takšni, tedaj bi smel zakon mirno v omari spati in bi se mu ne bilo treba nikoli zbuditi...»

Po teh besedah je Tiburcij vstal, vzel Marusjo v naročje, jo nesel v temen kot ter jo poljubil.

VIII.

Punčka.

Jasni dnevi so prešli. Z Marusjo pa je šlo navzdol. Ravnodušno je gledala s svojimi velikimi očmi na nas in že davno nismo slišali njenega smeha. Prinesel sem ji vse svoje igrače, toda le kratek čas se jih je veselila in se zanimala zanje. Tedaj mi je prišlo na misel: Sestra Zofija je imela veliko lepo punčko s pobarvanim obrazom in čudovitimi lasmi, dar naše pokojne matere. Vse upanje sem zdaj stavil na to punčko.

Zaprosil sem Zofijo, naj mi posodi punčko za nekaj dni. Tako vroče sem jo prosil, tako živo sem ji opisal bolno malo deklico, ki ni nikdar prej videla nobene igrače, da mi je Zofija slednjič izročila punčko, dasi jo je spočetka plašno k sebi stisnila. Dala mi jo je in obljubila, da se bo dva ali tri dni igrala z drugimi.

Ne da se popisati, kakšen vtis je napravila porcelanasta gospodična na malo Marusjo. Ne nadoma je oživela. Krepko me je objela, zvonko in veselo se je smejala in se ljubko pogovarjala s svojo novo prijateljico.

Jaz pa sem zaradi punčke preživel marsikatero težko minuto. Najprej tedaj, ko sem jo nesel na hrib, skrivajoč jo pod svojo srajco. Med potjo sem srečal starega Janosa, ki je dolgo gledal za mano in majal s svojo staro glavo. Nato je dva dni pozneje naša stara pestunja zapazila, da je punčka izginila. Zofka jo je skušala pomiriti ter zatrjevala, da sploh ne potrebuje punčke, da je šla pač na izprehod in se kmalu vrne. To je seveda vzbudilo v poslih sumnjo, da se punčka ni kar tako izgubila. Oče ni vedel še nič.

Janos je prišel zopet k njemu. Oče ga je tudi sedaj zapodil. Ali ko sem tistega dne lazil skozi vrt, me je ustavil ter mi velel, naj ostanem doma.

To se je ponovilo tudi naslednjega dne. Četrty dan pa sem vstal zgodaj ter preskočil plot, ko je oče še spal.

Na hribu so šle stvari po zlu. Marusja je zopet ležala, bila je slabša kakor nikoli poprej. Obrazek ji je žarel v bolezenskem ognju, plavi lasje so ji ležali na blazini, nikogar ni poznala. Poleg nje je ležala ničeva punčka rožnatih lic in glupih, bleščečih se oči.

Povedal sem Valku svojo skrb in domenila sva se, da moram punčko vrniti in to tem bolj, ker Marusja itak ne bo tega zapazila. Toda v tem sva se motila. Ko sem vzel punčko iz rok Marusji, ki je ležala brez zavesti, je odprla oči, pogledala okrog sebe z motnim, nemirnim pogledom, da se mi je zdelo, da me ne vidi in ne ve, kaj se okoli nje dogaja. Pričela je jokati... tiho, tiho, da mi je srce trgalo. Taka boleost ji je šinila preko izmučenega

obrazka, da sem ji takoj punčko vrnil, Marusja se je nasmehnila, pritisnila punčko k sebi in se umirila. Spoznal sem, da sem hotel svoji mali prijateljici vzeti prvo in zadnje veselje njenega kratkega življenja...

Valek je obupano gledal vse to.

»No, kaj pa... narediva zdaj?« je vprašal žalostno. Tudi Tiburcij, ki je sedel s povešeno glavo na klopi, me je vprašujoče pogledal. Premagal sem se, se delal brezskrbnega in dejal: »Nič ne de. Pestunja je gotovo že pozabila na punčko.«

Pa ni pozabila nanjo. Ko sem prišel domov, sem zopet srečal Janosa pri vrtnih vratih. Zofijo sem dobil solznih očk, pestunja me je obmetavala z jeznimi, zlovesčimi pogledi in nekaj mrmrala s svojimi brezzobimi ustami.

Oče me je vprašal, odhod prihajam, poslušal je moj običajni odgovor ter mi nato samo zaukazal, da ne smem pod nobenim pogojem od hiše brez njegovega privoljenja.

Tako je minilo nekaj dolgih in dolgočasnih dni. Celi štirje dnevi. Žalostno sem hodil po vrtu in hrepeneče gledal proti hribu.

Nenadoma me je oče pozval v svojo delavnico. Šel sem tja; na pragu sem obstal in se obotavljal vstopiti. Otožno jesensko solnce je sijalo skozi okno. Oče je sedel pred materino sliko in me ni zapazil. Čutil sem nemirno bitje svojega srca.

Končno se je okrenil. Dvignil sem oči, pa jih takoj povetil k tlom. Očetov obraz se mi je zdel strašen. Prešlo je skoraj pol minute in še vedno sem čutil na sebi njegov težki pogled.

»Sestri si vzel punčko.« Besede so tako jasno in ostro padle name, da sem se zdrznil.

Molčal sem.

»Ali veš, da je punčka materin dar, ki bi ga moral ti spoštovati kakor sveto stvar? Ukradel si jo.«

»Ne... sem rekel in dvignil glavo.

»Kako ne?« je vzkliknil oče. »Ukradel si jo. Kam si jo nesel? Govori!«

Naglo je stopil proti meni in težko položil svojo roko na moje rame. Z veliko težavo sem dvignil glavo in sem ga pogledal. Očetovo obličje je bilo blede...

Oče je težko sodel. Jaz pa sem zajokal in bridke solze so me pekle po licih. Čakal sem...

»Ehe,« je nenadoma zadonel skozi okno ostri glas gospoda Tiburcija. »Kakor vidim,« je rekel, ko je nekaj hipov pozneje stopil v sobo, »kakor vidim, je položaj mojega malega prijatelja prav neprijeten.«

Oče ga je sprejel s strogim in začudenim pogledom, toda Tiburcij ga je mirno odvrnil. Bil je silno resen, prav nič mu ni bilo do šale in njegove oči so zrle neizrečeno žalostno.

»Gospod sodnik,« je rekel ginjen, »pustite otroka... Bog ve, da ni nič slabega napravil. Dajte rajši ukaz, naj mene obesijo, toda pri Materi našega Boga prisegam, ne morem pustiti, da dečko trpi, ker je njegovo srce naklo njeno mojim revnim zapuščencem. Tukaj je punčka, dečko.«

Odvezal je culo ter potegnil iz nje punčko. Očetova roka, ki je doslej tiščala moje rame, je padla z mene.

»Kaj pomeni to?« je vprašal začuden.

»Pustite vendar dečka,« je rekel Tiburcij in njegova široka roka je božala mojo glavo. »Z grožnjami ne boste ničesar izvedeli in rad vam vse povem, kar želite vedeti... Pa pojdiva v drugo sobo, gospod sodnik.«

Oče je začudeno gledal Tiburcijo, zmignil z rameni, vendar pa je odprl duri in oba sta šla iz sobe.

Še sem stal na tistem mestu, ko sta se vrnila. Zopet sem začutil neko roko na svoji glavi. Zdrznil sem se. Bila je roka mojega očeta, ki me je nežno božal po laseh. Tiburcij me je vzel v naročje in me v očetovi navzočnosti posadil na kolena. »Pridi k nam,« je rekel. »Oče ti dovoljuje, da se smeš posloviti od deklice... Umrla je...«

Glas mu je drhtel. Hitro je vstal, me postavil na tla in šel takoj iz sobe. Vprašujoče sem pogledal očeta. Zaupno sem ga prijel za roko in rekel:

»Pa je nisem ukradel, Zofija mi jo je posodila za nekaj časa.«

»Tako,« je odgovoril. »Jaz sem kriv pred tabo, dečko; skušal boš pozabiti, kaj ne?«

Pokril sem njegovo roko s poljubi.

Nisem se več bal očeta.

»In me boš pustil na hrib?« sem ga vprašal, ko sem se spomnil Tiburcijevih besed.

»Da, le pojdi, pojdi, dečko,« je rekel oče ljubeče, toda z nekim obotavljanjem. »Ali... počakaj... Prosim te, sinko, počakaj nekoliko.«

Šel je v svojo spalnico, se takoj vrnil in mi stisnil nekaj denarja v roko.

»Daj to... Tiburcijo... Reci mu, da ga lepo prosim, čuješ, da ga lepo prosim, naj vzame ta denar od mene... Ali si razumel? Zdaj pa pojdi, sinko, hitro pojdi...«

Dohitel sem še po poti Tiburcija in ves zasopel in nerodno sem izpolnil očetovo naročilo.

»Oče vas lepo prosi...« in dal sem mu v roko očetov denar.

Nisem mu pogledal v obličje. Obdržal je denar...

V temnem kotu podzemlja je ležala Marusja na klopi. Obraz se ji je podaljšal. Usta so ji bila nekoliko odprta in na njih je počival izraz otroške žalosti... Našega ihtenja Marusja ni več slišala...

V nekem kotu so zbili krsto iz starih desk, ki so jih pobrali s strehe... Nekdo je okrasil mojo Marusjo z jesenskimi cveticami...

Kmalu po opisanih dogodkih so člane »sumljive družbe« razpršili na vse štiri strani sveta. Tiburcij in Valek sta nenadoma izginila. Nihče ne ve, kam sta šla, kakor ni prej nihče vedel, odkod sta prej prišla v naše mestece.

Tudi stara kapela je čutila uničevalno silo časa. Najprej se je vdrla streha ter vlomila strop podzemlja. Nato se je zemlja vsula od vseh strani v kapelo, ki je bila videti zdaj še bolj skrivnostna. Še danes plašijo sove mimoidoče in v temnih jesenskih nočeh se svetlikajo na grobeh zlovešče lučke z modrikastim sijem.

Samo en grob je ograjen, vsako spomlad je pokrit z zeleno travo in lepimi cveticami...

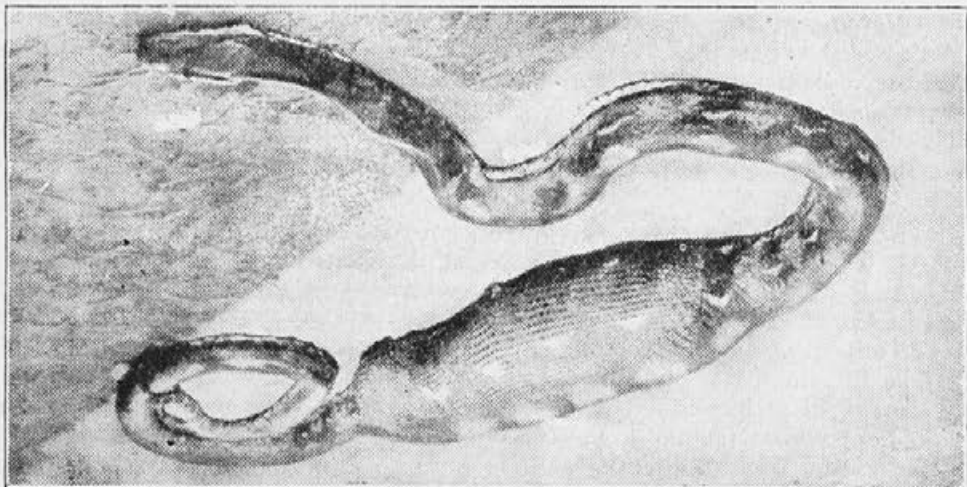
Z Zofijo, včasih tudi z očetom, sem zahajal k temu grobu...

Radi smo tu sedeli v senci breze, ki je šepetala nekaj nerazumljivega. Sedeli smo tu in gledali, kako je naše mestece spodaj tonilo v meglo. Tu sem sedel s sestro, tu sva mislila in si povedala najine prve mlade misli, prve načrte krilate mladosti.

INDIJSKI UDAVI.

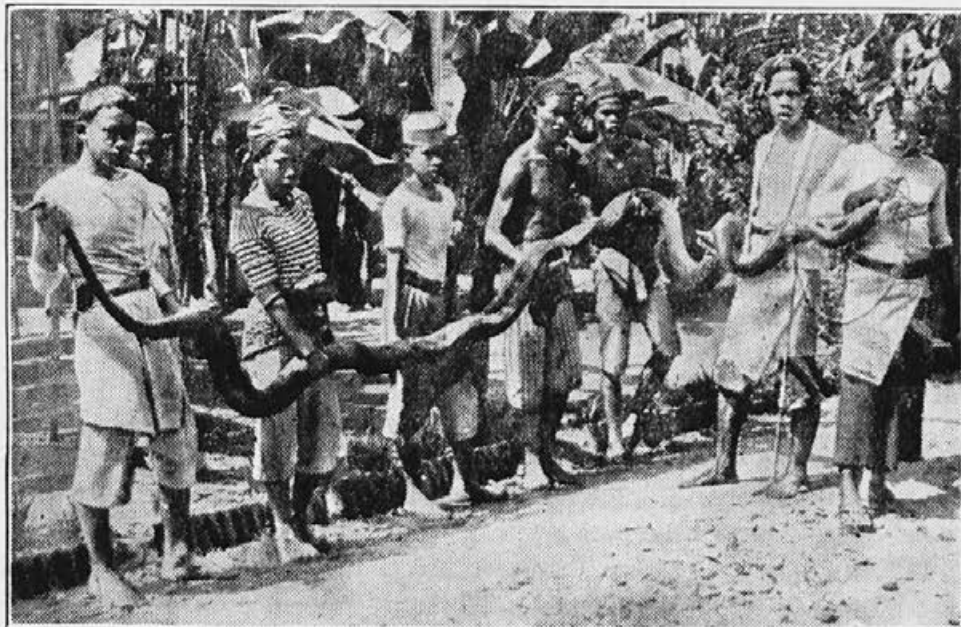
Indija, dežela bogov in praznoverja, je obenem tudi dežela velikanskih kač. Nikjer na vsem svetu ni toliko tovrstne živali kot tam. Največji so udavi, ki jim je koža zarisana s križnimi črtami kakor gosta mreža. Te kače dosežejo dolžino do deset metrov. Domačini pripovedujejo, da je bila ta kača nekoč zmaj z nogami in perotmi. Natančna raziskovanja

pa so dognala, da ni ta »zmaj« strašnejši in nevarnejši od naših kač. Resnica je namreč, da mrežasti udav beži pred človekom. Seveda, ne smemo pri tem misliti, da je ta kača strahopetna. Nasprotno, zelo pogumna je, že zaradi tega, ker napada najrajša večje živali. Tudi človeka se loti, a le pomotoma, ko ga zamenja za žival, ali pa v obupu ali jez. Tako se je zgodilo, da je udomačen udav napadel svojega skrbnika, ko mu je le-ta prinesel velikega kunca za kosilo. Napadel ga pa je, ker se je levil in mu je leveča se koža zastrla pogled, da je slabo videl.

V Indiji se ta kača kaj rada plazi okoli človeških bivališč. Čez dan spi v kakem skrivališču, ponoči pa napada kokoši, race, gosi, mačke, pse in tudi prašiče. Mlade prašičke ima najrajša, četudi jih težko prebavlja. Znani krotilec divjih živali Hagenbeck je dal nekoč mrežastemu udavu 30 kg težkega prašiča. Udav ga je pogoltnil v poldruguri uri. Sedaj je udav prejel še dva prašička po 18 kg. V teku noči sta oba izginila v nenasitnem žrelu. Če si predstavljamo, da je neki 10 m dolgi udav požrl v eni noči tri koze, ki so tehtale skupno 47 kg, par dni nato pa 42 kg težkega kozla, potem nam bo jasno, kako požrešna je ta kača.

Čez dan se ta kača navadno leno solnči na kakem prisojnem kraju ali pa ovita okrog kakega debla čaka noči. Ponoči pa, ko preži na plen, je gibčna, prožna in hitra. Kar zgrabi, ne izpusti več. Neslišno se plazi proti svoji žrtvi, ves čas ima uprt pogled v plen in ko je dovolj blizu, sikne z glavo naprej in zgrabi nič slutečo žival s svojimi ostrimi zobmi. V tem hipu se njeno ogromno telo prične zvijati in krožiti — vedno bliže in bliže, dokler ni žrtev ovita okrog in okrog kakor v stiskalnici. Kako tesen postane ta objem, kaže izraz uboge žrtve. Oči ji izstopijo in telo pretresajo krči. Navadno nima niti časa, da bi zastokala. Kmalu izgubi tudi zavest in temu sledi skorajšnja smrt. Kačji objem je tako močan, da mu niti ribe ne morejo zbežati, kljub svoji opolzkosti. Svojo žrtev obdrži v objemu toliko časa, dokler ni povsem mrtva. Šele ko kača spozna, da se napadena žival ne gane več, popuste njene mišice, se odvije in plen mirno poje.

Devet metrov dolgi udav

POBOLJŠANJE.

V mestu sem stanoval pri teti in stricu.

Ko sem se odpravljaj iz mesta domov na počitnice, je teta Fani dejala: »Morda prideva s stricem k vam na obisk. Tvoja mati naju je že tolikokrat vabila — gotovo bi bila užaljena, če bi ne prišla!«

Stric Pepe pa je menil, da ne ve, če bo to mogoče, ker ima toliko dela, a da se bo že kako utrgal od dela in prišel.

Odgovoril sem jima, da bi bilo boljše, če bi prišla jeseni, ko je že sadje dozorelo. Pa mi je rekla teta: »Ne, ne! Poleti prideva, če ne, bo mama nevoljna.«

In stric je dodal: »Tolikokrat sva ji že obljubila, da pridevala.«

Jaz pa že vem, zakaj sta tako silila! Pri nas doma imamo dobro, prekajeno gnjat in jajca in potice, vse kar ima stric zelo rad. Stric veliko jé, doma ne sme toliko, ker mu teta takoj očita, da nič ne misli na to, kaj bo na stara leta.

Spremila sta me do tramvaja in stric se je delal prijaznega in je dejal, da je dobro zame, če pride, da bo potolažil mater zaradi slabega izpričevala.

Res je izpričevalo bilo zelo slabo, a bi že sam našel kak izgovor. Jezilo me je, da me spremljata. Hotel sem si kupiti cigarete za na pot, pa mi je bilo sedaj nemogoče!

A v tramvaju je že sedel moj prijatelj Ivan in mi šepnil, da ima cigaret dovolj. Kar manjka pa da dokupiva na kolodvoru.

V tramvaju nisva mogla z Ivanom kaditi, ker je v njem sedel svètnik Hudogled s svojim sinom Bogoljubom. In sva z Ivanom vse dela, da je Hudogled ravnatelj prijatelj, kateremu vse pove.

Bogoljub mu je takoj povedal, kdo sva. Povedal mu je na uho in sem dobro slišal, da je pri mojem imenu dodal: »Najslabši vsega razreda je in ima tudi v verstvu nezadostno.«

Nato me je dvorni svètnik pogledal, kakor da sem zbežal iz kega zverinjaka. In nenadoma nama reče: »No, mladiča, pokažita mi izpričevala, da ju lahko primerjam z Bogoljubovim.«

Jaz mu odgovorim, da imam izpričevalo v kovčegu. Kovčeg pa da je zaklenjen. Nato se svètnik nasmeje in pravi, da pozna to. Dobro izpričevalo nosijo študentje vedno v žepu. Vsi ljudje v tramvaju so se smejali, naju z Ivanom pa je jezilo. K sreči smo kmalu izstopili pred kolodvorom.

Tu mi Ivan reče, da mu je žal, da ni svètniku Hudogledu dejal, da morajo le rokodelski učenci kazati orožnikom svoja izpričevala. A

sedaj je prepozno. Na kolodvoru sva pila pivo in dobre volje sva vstopila v železniški voz. Od sprevodnika sva zahtevala oddelek za kadežnike. Ko nama ga odkaže in vstopiva, so v oddelku že sedeli ljudje. Ob oknu je sopihal debel mož, ki mu je na verižici visel velik srebrni konj. Kadar je zakašljaval, je konj poskočil po njegovem trebuhu. To je bilo zelo smešno. Njemu nasproti je sedel majhen mož z očali; ta je debelemu vedno dejal »gospod nadstevnik«, a ta njemu »gospod učitelj.«

Ko so kolesa zaropotala, si je Ivan prižgal cigareto in pihal dim proti stropu. Jaz istotako.

Neka gospa, ki je sedela poleg mene, se je odmaknila proč in me je začudeno gledala. Tudi iz drugih oddelkov so hodili potniki naju gledat. To se nama je imenitno zdelo. Ivan je dejal glasno, da so ga vsi slišali: »Teh cigaret bom kupil pet škatelj, tako so dobre!«

Debeli gospod je zamrmral: »Bravo! Taka je današnja mladina!«

Midva pa sva preslišala to in še močneje kadila. Gospa se je vedno bolj odmikala, ker sem toliko pljuval. In je debeli gospod vprašal učitelja, če ni nobenega zdravila za take pobaline.

Učitelj mu je odgovoril, da je zdravilo, a da se ne sme več uporabljati; in da je takoj ogenj v strehi, če se falota le dotaknemo.

Vsi v oddelku so zamrmrali, da je res tako. Gospa poleg mene pa je še dodala, da bi morali starši biti hvaležni, če bi takim malo pridnežem našli vsak dan po petindvajset. Spet so vsi navzoči pri trjevali in neki debeli mož iz drugega oddelka je ob odprtih vratih dejal: »Žalibog je malo pametnih staršev na svetu.«

Ivan se za vse to ni zmenil. Z nogo me je suval in se smejal. Vzel je iz žepa modre naočnike, si jih nadel na nos, pogledal sopotnike vsakega posebej in pihal dim skozi nos.

Pri prvi večji postaji sva naročila kozarca pive in ju izpila na dušek. Ko sem izpil, se mi je zameglilo pred očmi in bilo mi je, da vsi predmeti in vsi ljudje plešejo pred menoj. In vedno hujše mi je postajalo. Zelo sem se trudil, da bi ljudje ne videli moje slabosti, ker sem se bal, da ne bi mislili, da ne prenesem kajenja.

A ni pomagalo. Hitro sem zgrabil svoj klobuk in se nagnil nadenj. Gospa je urno vstala in zavpila. In vsi sopotniki so vstali, učitelj pa je dejal: »No, sedaj pa vidite!« Veliki mož iz drugega oddelka se je spet prikazal pri vratih in dejal: »Iz takih malopridnežev se delajo anarhisti!«

Meni pa je bilo vseeno, tako mi je bilo hudo.

Le to sem sam sebi obljubil, da ne bom nikoli več cigaret kadil ne piva pil. Ne vem zakaj, a tudi matere sem se spomnil. Mislil sem, kako bi bilo lepo, če bi bil zdrav in bi v žepu imel dobro izpričevalo. Tako pa sedim tu ves bolan s klobukom v roki.

Ivan je tedaj dejal, da mi je slabo po klobasi, ki sva jo jedla na kolodvoru.

Hotel mi je pomagati, a mene je jezilo, da laže. Nenadoma sem postal dober sin in laž se mi je gabila.

Obljubil sem ljubemu Bogu, da ne bom nikoli več grešil, če stori tako, da ozdravim.

Gospa poleg mene ni vedela, da se hočem poboljšati in je še vedno vpila, koliko časa naj še prenaša ta smrad.

Tedaj mi odvzame Ivan klobuk in ga izprazni skozi okno. Ker pa je vlak dirjal in je veter pihal, so se onesnažile stopnice voza. In ko je vlak na prvi postaji obstal, je prihitel sprevodnik in vpil in klenil in hotel vedeti, kdo je to storil. Vsi v oddelku so hkratu zavpili in kazali name. Jaz nisem ničesar odgovoril, ker mi je še vedno bilo slabo. Zame je govoril Ivan. Vprašal je sprevodnika, zakaj prodajajo na kolodvorih strupene klobase. Sprevodnik se je umiril in dejal, da bom moral plačati čiščenje. Res je nato pritekla s kolodvora žena in osnažila stopnice. Ivan je segel v moj žep in ji dal napitnino. Meni je bilo vseeno. Ker smo vsi še stali, sem se umaknil k oknu in pomolil glavo ven, da bi si jo osvežil.

Na prihodnji postaji se je poslovil Ivan in ostal sem sam. Kmalu se je vlak ustavil na kolodvoru domače vasi. Na peronu sta me že čakali mati in sestra Ančka.

Še vedno mi ni bilo povsem dobro in glava me je grozno bolela.

Edino to me je tolažilo, da je bila že noč in da nista zapazili kako sem bled. Mati me je poljubila in dejala: »Po čem pa dišiš, fant?« Tedaj sem pomislil, kako bi bila žalostna, če bi ji povedal resnico, pa sem odgovoril, da sem jedel strupeno klobaso in da bi bil vesel, če bi mogel doma piti čaj. Odšli smo domov. Miza je bila belo pogrnjena in nad njo je praznično gorela luč.

Služkinja, stara Terezija je pritekla in vzkliknila: »Jezus in Marija, kako pa izgleda naš fant? To je zato, ker se mora revček toliko učiti!«

Nato je stekla v kuhinjo, da mi skuha kamilčnega čaja. Jaz pa sem sedel na staro zofo in božal domačega kužka, ki mi je po vsej sili hotel v naročje. Bilo mi je hudo, ko sem videl, kako se vsi vesele, da sem prišel.

In ko me je mati vprašala, če sem bil priden, sem dejal, da hočem postati še boljši. Pa še to sem povedal, kaj sem mislil, ko mi je bilo slabo: Če umrem, da bodo ljudje rekli: »Saj ga ni škoda.« In da sem se zaobljubil ljubemu Bogu, da se poboljšam in da se bom učil in učil, dokler ne bodo vsi ponosni name.

Ančka me je pogledala in dejala: »Najbrž si prinesel strašno slabo izpričevalo domov?«

Ali mati jo je prekinila: »Ne govori tako, Ančka! Če pa je bolan in če je obljubil, da se bo poboljšal!«

Tedaj sem se razjokal. In stara Rezka, ki je vse slišala, je tudi zajokala in rekla: »To je zato, ker mora toliko študirati. Še ugonobili ga boste!« Mati jo je morala tolažiti, ker ni nehala jokati.

Šel sem v posteljo. Tako lepo mi je bilo, ko sem ležal na mehkem.

Mati je pozneje še enkrat posvetila v sobo in pozdravila: »Kmalu ozdravi moj otrok!«

Še dolgo sem čul in premišljeval, kako bom odslej priden.

(Po L. Thomi — J. R.)

P. KUNAVER:

SKAVT.

Kaj so skavti?

V divjem vrvenju vlemesta povozi avto človeka. Množica obstopi ponesrečenca in strmi vanj, a pomagati ne more. Skozi gnječo se prerine deček, iz žepa vzame svojo lekarno, pomaga revežu do zavesti, ukaže strmečim ljudem, da naj ponesrečenca preneso s ceste na varnejši kraj, teče do prvega telefona in pokliče rešilne postajo. Ko pride rešilni voz z zdravnikom, je ranjenec za silo obvezan, očiščen in pripravljen za prevoz v bolnico. Zdravnik vpraša, kdo je revežu pomagal. Pokažejo mu dečka. A na vprašanje, kako se piše, odgovori: »Skavt sem« in izgine, ker neče zahvale...

Nad pokrajino pridivja vihar. Hiše se rušijo, reke izstopajo. Kakor sodni dan je. Kdor more, skrbi za lastno varnost. Poleg oddelkov pogumnih vojakov in gasilcev pa hite tudi skavti na najnevarnejše kraje in rešujejo ljudi. Kaj jim mar lastno življenje in zdravje, ko pa vidijo, da so otroci, matere in drugi v življenjski nevarnosti! Pogumno rešujejo ljudi iz vode, iz podirajočih se hiš — in ko je vse minilo, ne vprašajo po zahvali in plačilu. Izvršeno dobro delo je skavtu plačilo. Ali ste kaj čitali o nesrečah na Francoskem in lani v Ameriki? Glejte, tam so skavti zapisani v zlati knjigi med najpogumnejšimi in najboljšimi možmi!

Skavti so premagali deroče reke, divje razburkano morje, strme pečine in pekoče plamene gorečih hiš in rešili že na tisoče ljudi. Marsikateri pa je pustil tudi svoje življenje za druge in na mnogih pokopališčih stoje spomeniki, ki naznanjajo ljudem, da je ta in ta deček, skavt, zapustil svet v mladih letih, ker je svoje življenje žrtvoval, da je rešil bližnjega iz nevarnosti.

Skavti so dečki, stari od enajst do sedemnajst let. Obljubili so, da bodo vršili svoje dolžnosti napram Bogu, kralju in domovini, da bodo pomagali

bližnjemu v sili, da bodo resnicoljubni, koristni, da bodo ljubili bližnjega, da bodo vljudni, poslušni, delavni, štedljivi, vedno dobre volje, zdržni, čisti v mislih, besedah in dejanjih.

Skavti so danes razširjeni po vsej zemlji in jih je nad dva in pol milijona. Kajne, lepa družina! In tako radi jih imajo povsod, da jim pravijo »moderni vitezi«, ker povsod vrše dobra dela med ljudstvom. Vsi vladarji jih ljubijo, kajti iz skavtov nastajajo dobri in srečni državljani. —

Kaj so skavti?

Povedal sem vam že, da skavti delajo dobra dela in skrbе, da se tudi drugim dobro godi. Toda pečajo se še z marsičem. Posebno priroda jim razveseljuje srca. Tam najdejo svoje najzvestejše prijatelje in tovariše: drevesa, ptice in druge živali!

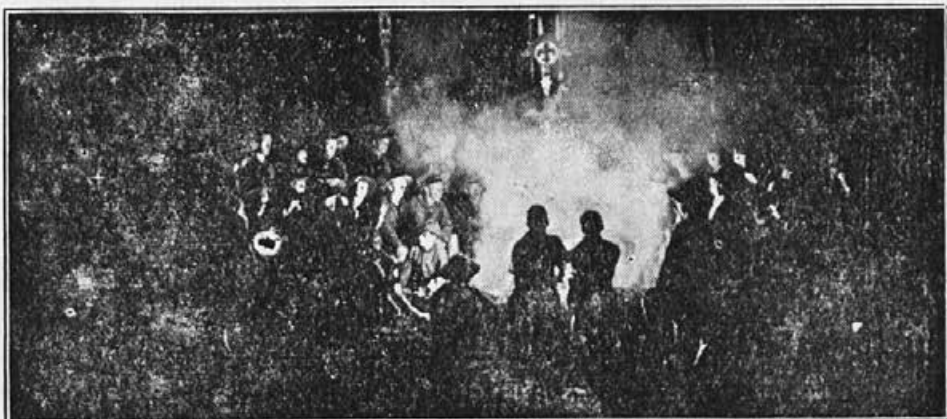
Gozd nudi skavtu največ veselja, kajti tam je dom premnogih živali in rastlin. Toda do živali ne pridemo kar tako lahko in navadni kričeči izprehajalci jih niti ne vidijo. Zato hodijo skavti radi po samotnih stezah ali pa celo brez njih po goščavi. Plazijo pa se tiho in vedno se ozirajo okoli. Noben gib jim ne uide, nobenega šuma ne preslišijo in posnemajo pri zalezovanju preproste narode in dobre lovce. Zato pa se jim trud tudi izplača, ko iz skrivališča neopaženi opazujejo divje živali v njihovem pravem domu in življenju. Kjer so skavti, tam se srne brez skrbi pasejo, tam živali niso tako plahe, tam se tudi rastline nemoteno in brez škode razvijajo, ker jih nihče brez potrebe ne uničuje.

Poleti skavtske čete zapuste svoje domove v mestih in odidejo v tabore. Tam daleč od človeških naselbin, v neoskrunjeni božji prirodi si poiščejo taborišče, to je lep travnik, ki ga obdaja gozd. Seveda, v bližini mora biti dovolj zdrave pitne vode in če je le mogoče, tudi jezero ali reka, da se je v vročih poletnih popoldnevih mogoče kopati.

Skavtski tabor je lep. Prijazni platneni šatorji so začasni domovi skavtov. Lepo v redu stojе tam ob robu gozda. Državna zastava vihra visoko gori na drogu, ki so ga postavili pred šatorom svojega starešine. Tam v zatišju, kjer je najmanj vetra, so iz skal ali opek naredili svojo kuhinjo. Za snago in čistost je vse najboljše preskrbljeno. Poseben okras tvorijo v taboru totemi, ki predstavljajo n. pr. kako žival, izrezljano v les, poslikano in pritrjeno na drog. Ljubljanski skavti imajo zmaja v totemu, neki vodja ima v svojem totemu mravljo in jo posnema v pridnosti.

Najljubši prostor v taboru pa je večerno ognjišče, kjer se v zadnjih dnevni urah skavti zbirajo ob ognju k zabavi.

Življenje v taboru je tako lepo, da ga mnogi imenujejo najlepšega v svojem življenju. Kmalu za solčnim vzhodom pokliče rog skavte iz šatorov, kjer so prebili v prijazni družbi noč in vdihavali prečisti, zdravi gozdni zrak. Zbero se na travniku, kjer jim telovadba poživi zaspano kri in jim ptički pojo jutranji pozdrav. Jutranje solnce jih kmalu ogreje in veselo hite po telovadbi doli k jezeru ali reki, da se umijejo. To vam je umivanje! Neprestano pri teka sveža voda, valovi se igrajo okoli bosih nog, vsa priroda žari v jutranji lepoti in celo ribe prihajajo k bregu ogledovat veselo umivajočo se skavtsko mladino.

Zopet zapoje rog. O, to je prijazno vabilo k zajtrku! Nihče se več ne mudi in veselo hiti v vrsti s svojim vodom h kuhinji, kjer je skavt-kuhar že od ranega jutra pri delu. Zajtrk hitro izgine v lačne želodčke in sedaj brž na delo. Počistiti je treba šatore in ves tabor, da solnce, ki je vajeno gledati čiste gozdove, ne bo žalostno. Nato pa se prične drugo delo. V skupinah sede skavti pod drevjem in se uče raznih skavtskih spretnosti, kakor prve pomoči, raznih potrebnih vozlov, gozdne modrosti in vseh koristnih reči, ki jih šola ne da, a jih je v življenju tudi treba.

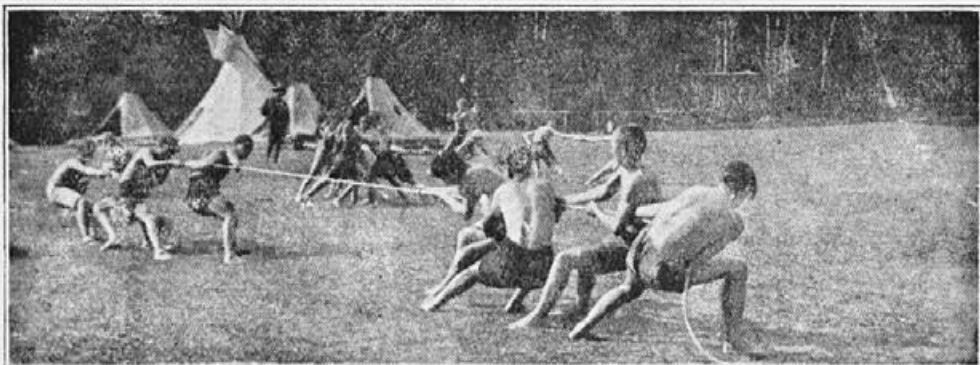
Kakor bi mignil mine dopoludne in lačni želodci željno pričakujejo znamenja z rogom. Oho, tako hitro pa ne gre! Kuhar in vodja stražnega oddelka sta stroga moža in kosilo dobi le tisti, ki je v redu zapustil svoj šator in prav lepo pomil svojo posodo! Brez snage v taboru ni prijetno!

Vsi so se nasitili, vsi iznova pomili svoj jedilni pribor, le stražni vod se še trudi doli ob vodi s težkimi kotli. Rog zapoje in vse utihne. Eno uro nikdo ne izpregovori besede. Vse počiva. Nekateri spe v senci gozda, drugi se pečejo na solncu. Še preden pa so dobro zadremali, pokliče tromba v zbor. Toda vsi vedo, da jim je treba le plavalnih hlačic in vsipajo se iz šatorov in gozda vsi radostni, kajti k jezeru ali na breg reke vodi pot. Neka-

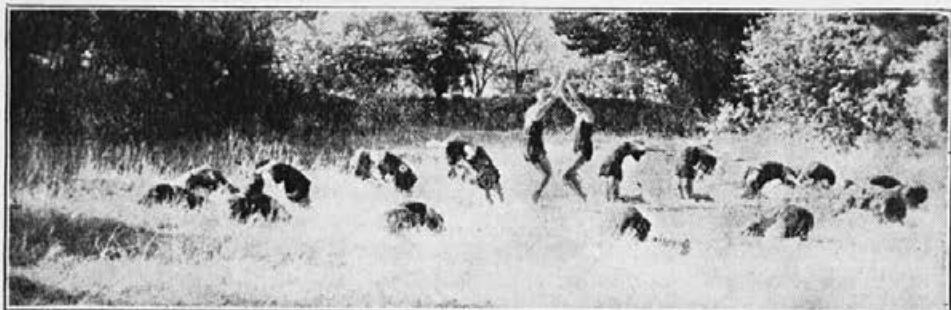
teri se seveda veselo zapode v bistro vodo — obotavljalce pa zbere taborovodja okrog sebe in na eno — dve — tri morajo vsi v vodo.

Res, da je kopanje prijetno in veselo in da daje skavtom novega zdravja, a pri tem zopet ne pozabijo na druge ljudi. Kolikokrat se zgodi nesreča in le malo je pogumnih ljudi, ki se srčno vržejo v valove in rešijo utapljajoče nesrečneže. Skavt pa mora pomagati bližnjemu v sili; zato se pri kopanju vedno uči reševati potapljajoče se ljudi. Pod skrbnim vodstvom najboljših plavčev se mlajši, manj izkušeni skavti uče vseh važnih prijemov in načinov, kako pograbit ponesrečenca, kako plavati z njim, kako se ubraniti njegovih obupnih objemov. Kljub temu resnemu poslu je seveda vse veselo in voda se peni in iskri v solčnih žarkih, kamor planejo naši skavti.

Po kopanju jih čaka novo veselje: igre! Razdele se v skupine, ki odidejo na raziskovanje v gozd, v goščavo, k potoku, na travnik z žogo, vrvjo, lokom ali kopjem. Nikdar ni mogoče preigrati vseh prelepih iger v gozdnem mraku ali na svetli livadi! Kar prehitro morajo k večerji.

Solnce se je skrilo za visokimi vrhovi. Igrišče in jezero — vse se je potopilo v mrak, ki je tiho prilezel iz gozda. Čuvar ognja se trudi postaviti grmado. Prve zvezde so zamigljale na nebu in vse je zbrano ob ognjišču. Svečan molk nastane, ko zapali čuvar grmado; ko pa zaplešejo plameni nad suhim dračjem, zaori pesem in vse posede. Prične se večerna zabava. Povesti pripoveduje nekdo, da se mlajši kar plašno ozirajo tja proti goščavi. Pesmi zadone, da srca od veselja poskakujejo. Šaljivci nastopajo, da smeh lomi gledalce. Zvezdice tam gori na nebu pa vedno enako lepo in milo sijajo na veselo in srečno skavtsko mladino, ki proti deseti uri na tiho znamenje starešine utihne, se zazre v umirajoče plamene ali gori v žareče nebo ter na pravi svoj račun z Najvišjim. Še eno znamenje in vse se razide po šatorih. Lučke zamigljajo v platnenih domovih, a kmalu ugasnejo in sen zatise oči trudni mladini. S palico v roki stopa okoli tabora samo še skrbna straža...

Skavtinje pri igri.

KAKO POMAGAMO!

Poletje se bliža. Počitnice! Čas veselja in zabave, ali tudi čas nezgod in nesreč. Nikoli ne čitamo toliko o nesrečah kot poleti. Dostikrat je kriva lahkomisljenost večkrat pa tudi nesrečni slučaj. Ali marsikatera nezgoda bi minila brez zlih posledic, če bi ljudje znali pomagati. Zaradi tega je potrebno, da vemo, kako in s čim pomagati ponesrečencem, vsaj v najnavadnejših primerih.

Rane.

Vsaki krvavi poškodbi pravimo rana. Da se rana gnoji, povzročujejo neizrečeno majhne stvarce, kužne kali, katerih mrgoli povsod. Kdor hoče rano za prvo pomoč pravilno obvezati, mora preprečiti, da bi prišle te kali vanjo, zato morajo biti vse obveze pa tudi roke pomagalčeve očiščene in razkužene. Obvezo razkužimo v vroči vodni pari. Kali zamro čez nekaj časa v vročini nad 100° C. Suha razkužena obveza je najboljša.

Ko prideš k ranjencu si najprej razkuži roke! Umij se jih dobro z milom, potem pa v lizolni vodi! S tako razkuženimi rokami deni razkuženo tančico in vato na rano in jo pritrdi s povojem!

Dobro je pa tudi, če namažeš okolico rane in (majhno) rano z jodno tinkturo in jo obvežeš, kakor je bilo prej rečeno. Ako pa teh stari nimaš, pokrij rano kar s snažnim robcem ali z brisačo, da ne pride vanjo prah in druga nesnaga. Najprimernejše obvezilo dobiš v lekarni.

Ne dotikaj se rane ne s prstom ne drugače! — Ne umivaj in ne izpiraj rane ne z vodo ne z razkuževalnimi tekočinami! — Ne devaj na rano obkladkov, ne pajčevine ne živalskih odpadkov... — Ne umivaj okolice rane, prepusti to zdravniku! Okolico rane namaži le z jodno tinkturo! Tako ravnaj tudi z rano po zarjavi vsem žeblju itd. — Pusti obvezano rano lepo pri miru!

Če so v rani leseni drobci ali prst z vrta ali iz drvarnice, pošlji neutegoma po zdravnika, ker utegnejo biti v teh tvarinah silno nevarne kali. — Pri izplakovanju apna iz ran ne rabi vode, marveč olje... — Ne devaj na rano nobenega obliža! — Ranjenec s količkaj večjo ali umazano rano naj leže v posteljo in naj popolnoma miruje. Pokliči zdravnika!

Krvavitve iz ran.

Vsako krvavenje ustavi kar moči hitro! Drži krvaveči ud kvišku, ker kri navzgor ne more tako hitro teči.

Večja rana krvavi iz več žil. Da ustaviš tako krvavenje, naglo pritisni svoj palec na žilo na oddaljenem kraju, namreč na žilo, iz katere teče kri v ranjene manjše žile. Stisniti moreš poglavitno arterijo le tam, kjer je dosti blizu kože in kjer je trda podlaga, namreč kost.

Skavti se vadijo...

Uspešno ustavimo kri na nogi ali roki, če podvežemo krvaveči ud s prožno vezjo, ki jo dobro nategnemo in zadrgnemo, da ne more kri proti rani. Za to uporabimo lahko prožno naramnico, nogavičnico itd. — Jako močno podvezo za nadelaket in za stegno narediš takole: priveži okoli uda čisto ruto in jo dobro zavozlaj, v vozle pa vtakni močno palico ter jo zasukaj večkrat tako, da nategnjena podveza ud prav močno stiska. — Več kot dve uri pa ne sme biti podvezan noben ud, sicer zamre!

Komur hudo kri iz nosa teče, naj leži tako, da sta mu glava in hrbet precej višje, ali naj pa sedi; glavo naj drži naravnost pokonci! Ukaži mu, da si sam zatisne obe nosnici in ju drži neprenehoma mirno stisnjeni približno 10 minut. — Krvaveči naj se nikar ne usekuje, naj ne govori, naj ne kašlja in naj se ne odhrkava, ker bi se strjena kri iz nosnice odplavila in bi krvavitev ne ponehala.

Ako krvatitev iz nosa pri vsem tem ne poneha, mu s tanko šibo ali s topim koncem svečnika potisni za mezinec velik kos razkužene tančice ali pa čiste vate ob dnu nosa v nosno votlino in jo tako dobro zamaši!

Iz ust teče kri največkrat, če se izdere ali izbije zob. Na krvavečo rano naj drži bolnik mrzle vode nekaj trenutkov mirno v ustih! Če ti krvavi rana močneje, si zamaši zobno luknjo z gazo ali vato in krepko stisni čeljusti! Zamašek tišči enakomerno in neprenehoma približno 10 minut na rano!

Umetno dihanje.

Nezvestnega, ki ne diha, položi hitro v dobrem čistem zraku znak iztegnjenega na tla, klop ali posteljo tako, da moreš od vseh strani do njega! Očisti mu usta in nos! Nemudoma poklekni ali stopi za njegovo glavo, primi ga za vsako roko pod komolecem ter dvigni in potegni njegove roke preko njegove glave za njegovo glavo, tako da se njegove roke na ležišču dotikajo glave. To dvigaj roke nad glavo in za glavo mu dvigne in razširi prsi, in zrak mu udari v pljuča. Tak je umetni vdih. — Po kratkem presledku mu predeni roke spet nazaj k spodnjim delom oprsja in mu jih pritiski na straneh ob njegov koš! Tak pritisk mu prsi zoži, in zrak mu šine iz pljuč! To je umetni izdih. Oboje ponavljaj po 16 krat vsako minuto, kakor človek povprečno diha. — Navadno izvršujejo pomaganci umetno dihanje vse prehitro in s tem nezvestnemu škodujejo.

Poškodbe po blisku in elektriki.

Previdnost veleva, da se ob nevihti ne postavlja blizu železij, ne pod dimnik, ne k telefonu, ne k železnemu križu ali omrežju oken... Najbolj nevarno je pod kapom, kjer lije voda. Na polju stoj, še bolje leži ali čepi daleč od posameznih visokih dreves! Če si v gozdu, je še najboljše zavetje pod bukvijo.

Tudi električni tok povzroči lahko hude poškodbe in celo smrt. Ne prijemaj ne cele ne odtrgane žice električnega toka, pa tudi ne druge žice, ki se je v viharju odtrgala in padla na žico električnega toka ter je potemtakem v zvezi z nevarnim električnim tokom!

Zico, ki se dotika ponesrečenca, urno odstrani s suho leseno palico ali ga potegni iz električnega kroga! Dobro pazi, da se njegovega telesa ne dotakneš z golimi rokami, dokler je on v dotiki z žico.

Kdor priskoči po blisku ali električnemu toku poškodovanemu na pomoč, naj skuša pomagati nezvestnemu ali slabo sopečemu z umetnim dihanjem.

Po blisku ali po elektriki smrtno poškodovani je večjidel le dozdevno mrtev. Obudiš ga, ako mu nemudoma pomagaš z umetnim dihanjem.

Strupene rane.

Če je človeka ugrizla stekla ali steklosti sumljiva žival, naj se ugrizeni nemudoma odpravi k zdravniku! Ubito steklo žival ali steklosti sumljivo žival pa je oddati živinozdravniku za preiskavo in opazovanje. Nikdar pa se ne sme dognana steklost ali sumljiva steklost kake živali prikrivati oblastim.

Rana po kačjem piku se obveže kakor vsaka druga. Pičenemu daj piti mnogo žganja, ki ga tak človek mnogo več zmaga kakor nepičen. Podveži ranjeni ud med rano in srcem kar najhitreje in močno. Podveza pa ne sme ostati več kakor dve uri. Dobro je, če rana krvavi, ker se s tem odplavi vsaj nekaj strupa. Pokliči takoj zdravnika!

Zoper pik mrčesov se rabi razredčeni salmijak. Iz rane je treba odpraviti želo ali žalec čebel itd. Muhe povzročijo s pikom lahko smrtno nevarne rane, ker zastrupijo kri. Uničujte muhe, ki raznašajo bolezni!

Izvin, izpah in kostni prelom.

Izvinjeni ali izpahneni sklep oteče.

Pomagalec naj nikar ne skuša izpahnjene sklepa uravnati, to naj pusti zdravniku! Za prvo pomoč zadostuje, da poškodovani sklep obvežemo, da se ne more premikati. Pomagalec naj skrbi za mir in mrzle obkladke.

Ob kostnem prelomu pomagaš najbolje, če držiš ali vlečeš prelomljena konca s primerno močjo vsaksebi. Tako olajšaš bolniku bolečine, preprečiš prebod kože in kolikor toliko uravnaš zlomljeno kost.

Solnčarica.

Solnčarica napade človeka po neposrednem vplivu solnčnih žarkov na možgane. Loti se ponajveč ljudi, katerim sije vroče solnce dalj časa na nepokrito glavo. Znaki solnčarice in načini pomoči so enaki kakor pri vročinskem mrtvoudu.

Obolelega je treba takoj spraviti v senco na hladen kraj. Ondi ga polži tako, da mu leži glava najvišje! Slec ga do pasu, odpni mu hlačni jermen, devaj mu mrzle obkladke na čelo in srce! Če je zastalo dihanje, je treba uvesti umetno dihanje. Ko se zave, mu daj večkrat piti hladne vode ali mleka, limonade, slatine, nikakor pa ne vina, kave itd.

Kolika ali krči v trebuhu.

Bolniku, ki ima krče in hude bolečine v trebuhu, pomagaš za prve trenutke, če mu devlješ jako gorke obkladke na trebuh. Najbolje je, če ga spraviš v posteljo. Daj mu gorkega kamiličnega čaja ali gorkega mleka! Tudi gorka kopel bolečine olajša. Pošlji takoj po zdravnika!

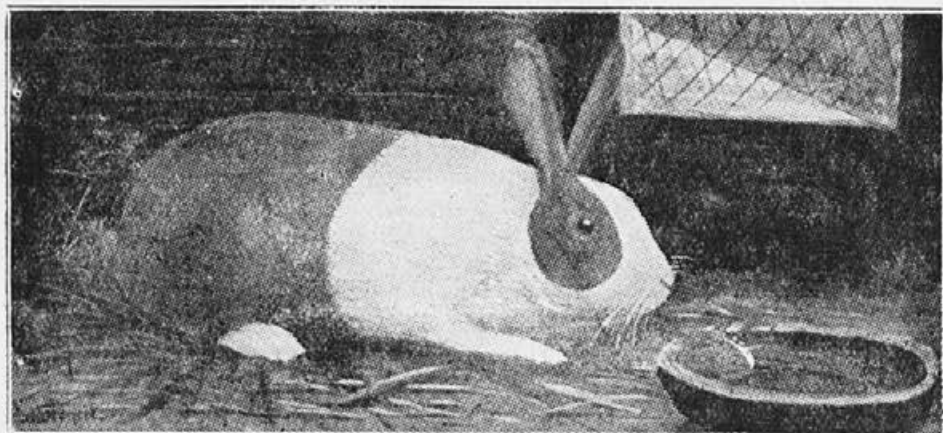
Utop.

Rešitelj primi utaplajočega se od zadaj in na hrbtu plavaj z njim na breg! Kdor hoče utaplajočega se rešiti s čolnom, ga mora potegniti v čoln samo na sprednjem ali na zadnjem koncu, nikdar pa ne ob podolgesti strani, ker bi se čoln drugače utegnil prevrniti.

Utopljenca pomagaš tako: Očisti mu hitro usta in nos, sleci ga do pasu! Položi ga s trebuhom na kup obleke ali čez svoje koleno tako, da mu vise noge in glava nekoliko navzdol. Da izteče voda iz pljuč in iz želodca, mu stisni z rokami večkrat rebra ob straneh! Nikdar pa ne smeš utopljenca postaviti na glavo! Tu preti ponesrečencu nevarnost, da mu pride preveč krvi v glavo in da ga udari mrtvoud. Položi ga na hrbet in mu pomagaj z umetnim dihanjem, četudi je po ponesrečenju poteklo že nekaj časa.

Po: dr. M. Rus: »Prva pomoč«.

REJA DOMAČIH ZAJČKOV.

V 5. številki »Našega roda« smo čitali, kako se napravi zajčji hlevček. Upam, da si je med tem že ta ali oni napravil hlevček.

»Najprej štalico, potem kravico« — pravi pregovor. In ker imamo mi že štalico-hlevček, poiščimo še kravico — zajčke. Seveda, kje? Na sejmu v Ljubljani ali v Moravčah? O ne! Nekaj drugega vam priporočam. Ker vem, da znate že vsi dobro pisati, si priskrbite dopisnico in jo lepo opremito s sledečim naslovom: »Odsek za rejo kuncev Kmetijske družbe v Ljubljani.« Dalje napišite še svoj naslov, na drugo stran pa napišite, da bi tudi Vi radi dobili zajčke kake lepe pasme ter da prosite za navodila in ceno istih.

Od tam Vam bodo takoj odgovorili in potem lahko sklenete takoj kupčijo.

»Koliko zajčkov pa naj kupim?« vpraša marsikdo. Za vas, otroci, zadostuje en samec in ena samica. Kupite ju po 2 meseca stara, ker so mladiči najcenejši. Za dve živalci rabite seveda dve kletki. Pozneje moramo napraviti še 2 kletki za mladiče. Torej čim kupimo 2 mladiča stara po 2 meseca, ju zapremo doma ločeno v kletke. Krmimo ju trikrat na dan. Proti večeru natrgamo trave, detelje, regrata itd., in sicer toliko, da imamo dovolj krme za večerjo in zajtrk našim zajčkom. Opoldne, ko je bolj vroče, jima damo malo suhe mrve, ovsu, koruze, pa skledico vode. Tudi s steljo morajo biti dobro preskrbljeni. Večkrat ju spustimo tudi na prosfo, da se spreletajo. Ko sta zajčka ali kunca stara že 7 do 8 mesecev, tedaj denemo samico k samcu v kletko in ju pustimo celo dopoldne skupaj. Opoldne vzamemo samico ven in jo damo nazaj v njeno kletko. Ta datum si zapišemo na kletko, da ga ne pozabimo. Čez 31 dni nam zajka pokloni 4 do 8 mladičev. Že teden prej pa si napravi sama v kotu mehko gnezdo iz slame in dlake. Mladiči leže lepo v gnezdu na gorkem. Če pače kateri ven, ga denite lepo nazaj v gnezdo. Tedaj dajte samici malo priboljška kakor kruh, mleko z vodo, kuhan krompir itd.

V kletki mora biti dovolj nastilja, kot slame in mrve, da leže mladiči na gorkem in na suhem. V devetih dneh že spregledajo. V šestnajstih dneh pa zapuščajo gnezdo, lezejo po kletki in prično po malem jesti. Paziti moramo, da jim ne damo mokre ali ovenele trave, ker kmalu poginejo. Ko so mladiči stari 2 meseca, jih ločimo od zajke in denemo v večjo in prostornejšo kletko. Ko so stari 4 mesece, tedaj naprosimo koga, da nam jih loči v samce in samice ter jih ločeno zapremo. Medtem jih gotovo kaj odprodate, ali poklonite materi za v kuhinjo. Z ostalimi ravname tako, kot je bilo prej omenjeno.

JE SMREČICA POSEKANA.

(Po narodni.)

Prijazno.

Emil Adamič.

Petje:

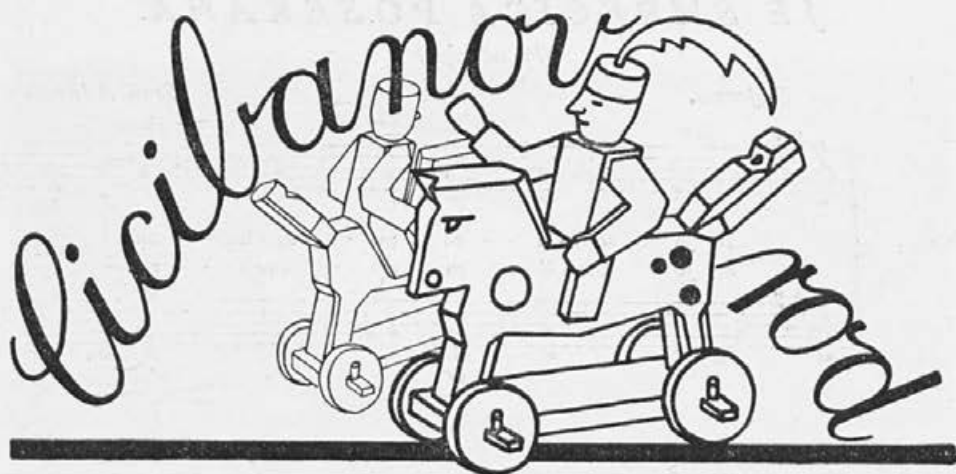
1. Je smre-či - - ca po - - se - ka - - na, - ho -
2. Je bar - či - - ca pri - prav - lje - - na, - ho -

jo, ho - jo, ho - jo, ho - jo, ho - jo; za bar - či - - co pri -
na mo - rje - - je po -
ho - jo, - ho - jo, -

prav - lje - - na, ho - - jo, ho - - jo, ho - - jo, ho - jo, ho -
stav - lje - - na, ho - jo, ho - jo, ho - - jo -

(Kot odmev) vedno počasnejš

jo, ho - jo, ho - jo, ho - - jo, ho - - jo, ho - jo, ho - - jo.
jo, ho - jo, ho - jo, ho - - jo, ho - - jo.

MALA POMOTA.

V mesto je prišel zverinjak. V zverinjaku so kazali divje živali. Zveri so bile zaprte v močnih kletkah. Skoro vse zveri so bile krotke. Le lev je bil divji. Kazal je zobe, mahal ježno z repom in močno renčal.

Renčal je tako hudo, da se ga je še Bojan ustrašil, ki ga je prišel gledat s svojo sestro Zorico.

„Ta je hud!“ je rekla Zorica.

„Hud!“ je odgovoril Bojan in se še zlagal:

„Ampak jaz se ga ne bojim!“

„Pa če te zgrabi?“ vprašuje Zorica.

„Ustrelim ga, s puško ga ustrelim!“

„Ali s tisto, ki ti jo je prinesel Božiček?“

„S tisto, da! Kaj misliš, da ne?“

In sta šla Bojanček in Zorica domov. In sta ponoči oba sanjala o strašnem levu.

*

Prišlo je novo jutro. Z jutrom solnce. Zorica obleče punčko in pripravi voziček. Poslovi se od mamice in pelje punčko na izprehod.

Pripelje v drevored. V drevoredu je hladna senčica. Tam bo punčko položila v travo, da malo zadremlje.

Pripelje do velikega hrasta. Tu se ustavi in hoče dvigniti punčko iz vozička. Pa začuje hudo renčanje. „Lev je!“ se ustraši Zorica in zbeži proti domu.

Na pragu sreča Bojana in mu pove:
„Lev renči v drevoredu!“

„Ustrelil ga bom!“ de Bojan in steče po puško. Kmalu se vrne in oba gresta v drevored nad leva. Stopata tiho, stopata previdno.

Prideta do hrasta. Pod hrastom je ležala punčka in spala.

„Ni je lev požrl!“ se razveseli Zorica.
„Kje je lev?“ vpraša Bojan in zavrti oči, da se ga še Zorica ustraši.

„Kje je lev?“ vpraša Bojan glasneje.

„Tam, za grmom, čuj!“ kaže Zorica.

Res renči za grmom.

Bojan bi najrajši zbežal, a ga je sram. Počasi stopa proti grmu, noge se mu tresejo in puško mora trdno držati, da mu ne pade iz rok. Zorica previdno za njim.

„Beživa!“ pravi Zorica.

Za grmom renči vedno huje.

„Naprej!“ de Bojan in pokuka za grm.

Pa joj: za grmom pod drevesom spi boter Miha in smrči.

TAKOLE JE BILO.....

Sedeli smo v šoli. V šoli je bilo mračno. Zunaj pa je sijalo solnce. Sedeli smo mirno v klopih in mislili na to, kar bo popoldne. — — —

Nad mestom je lep, lep gradiček. Imenuje se Jelenovec. V Jelenovcu je mnogo skal — velikih in majhnih, širokih in ozkih, ravnih in poševnih — vse pa so obdane od smrek tako na gosto, da se od ene do druge komaj vidi, do tretje pa prav gotovo ne!

Za smrekami pa so „ravbarji in žandarji“. Pa niso zares, ampak smo mi, mladi šolarji. — Šola mine — mi urno domov. Hitro pojemo — pol v usta, pol v žep in se odpravimo.

Ob dveh je bil napovedan odhod. Točni kot ura! — Ko je odbilo dve — smo že korakali proti Savi čez Mlakarjev vrt, v pol ure smo bili v Jelenovcu. Bilo nas je pet deklic in šest dečkov. Vsak je poiskal svojo „hišo“ — (skalo), odložil tja brašno in pričeli smo se igrati. — Ali, dečki so dečki! Mirna igra jim je kar kmalu postala dolgočasna in kar naenkrat jih je zmanjkalo. Kmalu pa se vrnejo zasopli in prestrašeni: Na koncu Jelenovca so cigani! Pa se nismo zbal.

Zakaj le! Saj nas je bilo enajst! Vsi smo tekli cigane gledat! Nekaj časa smo kukali samo izza dreves, potem smo se pričeli pa tudi oglašati. A vedno smo se hitro poskrili. Ker nas pa cigani niso opazili, ali pa nas niso hoteli opaziti — smo se ojunčili in zapeli pesemco: „Cigan je ukradel klarinet.“ Takrat pa vstaneta dva cigana in jo ubereta proti nam. Kot bi nas odnesel veter — tako smo jo odkurili. — In dečki! Še zmenili se niso za nas deklice, ampak so drveli naprej kot bi za njimi gorelo. — Še ozrli se niso! Me deklice pa smo jokaje tekle za njimi. Še danes smo hude nanje, čeprav so že veliki.

In naše malice? Še danes so v Jelenovcu! In je moja bela kapica tudi tam ostala!

Od tedaj nismo več hodili v Jelenovec. Z dečki pa nikamor ne! Najprej so junaki — ko pa pride čas — beže! Deklice pa prepuste kratkim nožicam in majhnim korakom. Da — zares!

ČEMU KORISTI ALKOHOL.

Potrka nekoč pijanec na sosedova vrata: „Hoj, sosed, posodi mi svetiljko, ne znam domov!“

Pravi soseda možu: „Daj mu tisto, ki nima šip, nove je škoda!“

Sosed posodi pijancu polomljeno svetiljko in ta si sveti proti domu.

Zjutraj se zbudi in zagleda svetiljko. Pa pravi: „Zbil sem jo, ker sem bil pijan.“

Hitro vstane, gre v prodajalno in kupi novo svetiljko. To vrne sosеду in še reče: „Hvala lepa, da si jo posodil!“

Pa naj kdo reče, da ni alkohol koristen!“ se smeje sosed in spravi novo svetiljko.

IZ LITIJE NA AVSTRIJSKO MEJO.

Peti razred litijske osnovne šole je šel na letošnji majniški izlet k Sv. Pankraciju, ki leži v pogorju Kozjaka nad Dravo tik avstrijske meje. Šlo nas je trideset dečkov in deklic pod vodstvom g. učitelja Maksa Pirnika. Oborožili smo se s polnimi nahrbtniki in dobro voljo. G. učitelj je imel s seboj kitaro, učenec Dermota harmoniko, Koprivnikarica pa brač.

Spremljal nas je tudi g. učitelj Župančič, ki je nesel s seboj fotografski aparat.

Lepa je bila vožnja po Savinjski dolini. V Breznu nas je čakal na kolodvoru g. župnik. Prav imenitno nas je pogostil, da smo nato židane volje stopali proti Remšniku, na sredo poti nas je prišel čakati g. Turk.

Tamkajšnji župnik nas je pričakoval z učiteljskim zborom pri kapelici. V župnišću so nam za okrepčilo prinesli polne škafe sladke planinske kave. Na Remšniku smo peli v cerkvi pri krstu malega hribovca, nato smo pa v spremstvu g. župnika Pavliča nadaljevali pot proti Sv. Pankraciju.

Sv. Pankrac je 900 metrov visoka gora z lepim razgledom proti Avstriji. Mejniki se tišče cerkve in poti, ki vodi do nje.

Po solnčnem zahodu smo šli spat. Dekleta v novo planinsko kočo, ki je bila otvorena prejšnji teden, fantje pa smo bili bolj korajžni in smo odšli na mrvo — v Avstrijo.

Zarana smo se vrnili proti Remšniku. Na prelazu ob mejniku smo se slikali, ko smo križ okitili s cvetjem.

Z Remšnika smo po prisrčnem slovesu hiteli v Brezno, kjer smo obljubili, da bomo peli pri deseti maši. Pravočasno smo prišli v cerkev. Z opoldanskim vlakom smo odšli proti Mariboru. Ogledali smo si mesto, počivali smo v parku, na kolodvoru nas je pričakovala Brilijeva Micka, ki nam je krajšala pot do Litije.

Bilo je tako lepo, da bi želel vedno biti na izletu.

Batis Ivan,
V. razred, Litija.

RAZBITA PIPA.

Prišel je kmetič v Ljubljano na sejem in kaj je doživel, vam zdajle povem: Koraka po mestu, se modro drži, iz ust mu velika pipa visi.

Pa pride študent in reče glasno: »Očka! Pipa iz ust padla vam bo.« Kmetič pogleda in vpraša: »Kua?« »Pums!« in pipa je padla na tla.

Spesnila po Milčinskem:

*Janko in Joško Sedlar,
II. in III. r. na Ledini, Ljubljana.*

SLOVENJGRADec.

Naše mestece leži v Mislinjski dolini, ob vznožju gore Urške. Vse okrog je obdano z griči in gorami, ki so pokrite s krasnimi gozdovi in polji. Slovenjgradec šteje čez 1200 prebivalcev. V mestu imamo osnovno in meščansko šolo, sresko načelnštvo, sodišče, davčno oblast, pošto, banko, okrajno hranilnico in dve posojilnici, elektrarno, tovarno meril, tovarno za kose, tovarno usnja, več parnih žag, več trgovin, kavarno in dva hotela.

O postanku tega lepega mesta pripovedujejo stari ljudje:

Bilo je pred davnim, davnim časom. Lepa Mislinjska dolina, v kateri leži naš lep Slovenjgradec, je bilo nekdanje dno velikega jezera. Na severovzhodnem koncu jezera je imel svoj grad bogat graščak. Tudi na jugozapadnem koncu tega jezera je bila lepa graščina drugega grofa. Zala graščakova hči Elizabeta se je večkrat peljala s čolnom preko jezera v sosednji grad na obiske. Nekega dne pa, ko je ravno priveslala do sredine jezera, je nastal silen vihar, ki je čoln prevrnil — uboga Elizabeta je — utonila. — Graščak je bil zaradi smrti svoje ljubljene hčerke silno žalosten in edina njegova želja je bila, da bi še enkrat videl svojo ljubo, drago hčerko — četudi mrtvo! — Dal je poklicati k sebi dva kaznjence, ki jih je imel že par let v grajskem stolpu zaprta in jima dejal: »Ako prekopljeta zemljo tako, da bo voda odtekla in če mi najdeti ubogo Elizabeto, vama dam zopet svojo bodo!« Presrečna kaznjence sta se res spravila na delo in v par dneh to tudi

dokončala: voda je odtekla in na dnu jezera so našli ubogo mrtvo Elizabeto. Graščak je na mestu, kjer so našli njegovo hčerko, dal sezidati lepo cerkev, ki so jo posvetili sveti Elizabeti. — Okrog cerkve so se pa kmalu naselili obrtniki in trgovci; naselbina se je vedno bolj večala in z leti je nastal naš, sedaj že res lep Slovenjgradec.

*Viher Slavica,
IV. r. v Slovenjgradu*

NAŠ MUCEK.

Mucek naš je čisto bel, le na vratu ima liso, ni poreden, ampak priden, kar navadno mucki niso.

V kuhinji na zadnji dve se nožici vam postavi, modro se drži in čaka na priboljšek: zemljo v kavi.

A za dne na solcu spi, dremlje, leno se pretega, nič ne mara, če ga Nero izpred svoje kočee krega.

Če kedaj pa Nero naš, strga z močne se verige, mucek urno na drevo in od tam mu kaže — fige.

Časih pa nam mucek naš tudi miške ulovi, oj, takrat je pa gostija, kar tri dni in tri noči.

*Janjo Bole,
III. r. višje skup. v Mošnjah.*

DRAGI »NAŠ ROD«.

Ker sva tako dobra prijatelja, Ti povem nekaj o mojem bratu Jankotu. Je zelo navihani. Mamo nič kaj preveč ne uboga. Če mu reče, naj gre v trgovino, brž najde izgovor. O, kakšenkoli pa že uboga. Recimo, če ga mati pokliče, kažoč mu palačinko. Ojej, kako hitro je pri nji! Enkrat jo je pa izkupil. Mama ga je prosila, naj gre v trgovino. Ker ni hotel iti on, sem šel jaz. V trgovini sem dobil polno pest bonbonov. Jaz sem lizal, Janko je pa gledal. Pa nikomur ne povejte!

*Milan Branisel,
I. r., Cerknica.*

POMLAD NA NAŠEM VRTU.

Po dolgi beli zimi je vendarle prišla cvetoča pomlad in natrosila vse polno cvetk. Tudi našega vrta se je usmilila. Ko smo zagledale na vrtu vijoličasti podlessek, smo takoj radostno priskočile in začele trgati te cvetke. Skušale smo dobiti cvetje tudi s korenino, a le malokateri se je to posrečilo. Meni že ne, menda sem preveč nerodna. Godbo pri tem poslu pa so nam delali ljubi ptički. To pa Vam na uho povem, dragi, da se meni zdi veliko lepše pomladi kot pozimi. Pa ne povedati tega zimi, ker bi mi gotovo zamerila. Torej pst!

Pregelj Lila,

IV. r. pri Uršulinkah v Ljubljani

MOJA SESTRA.

V »Našem rodu« sem čital, da je sestra pisala o meni. Zdaj ji bom vrnil. Ne smete ji vse verjeti. Presneta Mica — poetica. Še večkrat ji bom tako rekel, da bo jezna. Ujela me ne bo, ker imam hitre noge.

Jernej Zdolšek,
II. r. v Dravljah.

KAKO SMO DELALI HIŠNE ŠTEVILKE.

Marsikdo, ki gre skozi našo vas, se ozre na lepo barvane hišne številke, ki vise na pročeljih hiš. Malokdo pa ve, da so te številke izdelali mladi osnovnošolski otroci sami, brez vsake tuje pomoči.

Nekega dne, pri deškem ročnem delu, nam pove gospod učitelj, da bomo delali hišne številke. To je bilo začudenja in vprašanja so se kar sipala, tako, da nam gospod učitelj ni mogel sproti odgovarjati. Nato nas je povedel v gozd. Tam smo si izbrali ravno, lepo brezo, jo posekali in med glasnim vriskanjem prenesli na šolsko dvorišče. Kmalu so zapele žage svojo smrtno pesem v rokah večjih učencev. Prezagali smo brezo počez kakor se režejo salame. Nato smo deščice lepo pooblali in pogladili s steklenim papirjem. Tekmovali smo, kdo bo boljše »zgloncal«. Ko je bilo to dovršeno, smo pustili deske, da so se dobro posušile, sušiti se pa morajo v senci, da ne razpokajo.

»Alo, sedaj pa svinčnike v roko«, je zaklical nekega dne gospod učitelj, ko so

bile deske že suhe. Sušile so se namreč dva tedna. Svinčniki so bili seveda takoj pri roki, zakaj kar goreli smo v želji videti, kako izgledajo te številke.

Začeli smo risati na liste papirja vzorce, ki smo jih sestavljali iz src, fuksinijih listov in sploh narodnih vzorcev. Vzorci morajo biti ovalne oblike, da se ujemajo z obliko deščice. V sredini pa mora biti okrogel prazen prostor za številko. Z listov smo vzorce prerisali na deske. Nato smo začeli barvati. Najprej smo pobarvali številko v sredi s tušem, nato pa vzorec. Vzorec smo pobarvali z najživejšimi narodnimi barvami. Nekaj ur smo čakali, da se barve temeljito posuše, nato pa smo prevlekli celo desko z brezbarvnim lakom. Ta se zopet ne sme sušiti na soncu, ampak v senci. Prevleči se mora pa 4 do 5krat, da se lepo sveti.

Ko se je dodobra posušilo, smo številke nosili po vasi.

Kakor hitro so bile številke obešene, je takoj dobila vas lepše in prijaznejše lice.

Vojka Arigler, Trzin.

KDO JE NAŠ NAJVEČJI SO- VRAŽNIK.

Marsikdo, ne bo razumel tega naslova. Zato vam hočem nekoliko pojasniti. Govorilo je imel kdo izmed vas kakšnega sovražnika. Toda jaz mislim na drugega — še večjega sovražnika človeštva. To je namreč alkohol.

Med našim narodom je zelo razširjen. Saj ljudje trdijo, da se pri nas na leto zapije približno 3.000.000.000 Din.

Mnogo več bi bilo blagostanja po slovenskih hišah in mnogo manj revščine, ako bi toliko ne pili.

Stopimo v nedeljo malo v gostilno. Tu vidimo po večini same barabe, pijance, razgrajalce in sirove pretepače. Le malo je mirnih ljudi. Kmalu pride do prepira in temu sledi mesarsko klanje. Pijani razbojniki ne nehajo prej, dokler ne leže dva ali trije v krvi na tleh. To je napravil alkohol. In ravno zato sem se odločil, da vam nekaj nasvetujem. To je, varujte se našega največjega sovražnika, alkohola.

Prvič vam zmanjka denarja, drugič vam pa škodi na zdravju.

Star pregovor se glasi: »Več jih je utonilo v vinu nego v vodi«.

Živela abstinenca!

*Franc Zorko,
VI. r., Senovo.*

TRIJE SINOVI.

Živel je nekdaj bogat kmet, ki je imel tri sinove. Ko so mu sinovi odrasli že do vrha, pravi nekega dne: »Treba bo izročiti enemu kmetijo, pa se še nisem odločil kateremu. Namenil sem se, da jo dam tistemu, ki mi bo napasel ovce najbolje.« Žene prvi dan najstarejši sin, ki je bil tudi najpametnejši, pase ves dan od jutra do večera, ko pa prižene domov pri-
nese oče zeljnato glavo in ovce se vsujejo proti njemu kakor bi ves dan nič ne jedle. Oče zmaje z glavo in pravi: »Slabo si mi napasel ovce, Ti ne boš gospodar.« Drugi dan pride na vrsto drugi, mlajši sin, pase ves dan po najlepši travi, a zvečer pri-
nese oče zopet zeljnato glavo in ovce pla-
nejo zopet kot prejšnji dan nad zeljnato glavo. Pa zmaje oče z glavo rekoč: »Tudi

Ti ne boš gospodaril«. Tretji dan pride na vrsto tretji, najmlajši sin, ki je bil bolj slaboumen, žene ovce naravnost v zeljnik in ovce so se najedle zelja, da so komaj hodile, zvečer, ko pa prižene domov, pokaže oče zopet zeljnato glavo, a glej, nobena ovca se ni zmenila za zelje, in vesel pravi oče: »Dobro si mi napasel ovce, Ti boš gospodaril«.

*Marica Šparovec,
Dobrava pri Kroplu.*

KAKO SEM POVLEKLA ATEKA ZA NOS.

Vroče solnce nas je zvabilo v soses-
dovo drevesnico. Od samega dolgega časa nismo vedeli kaj početi. Naenkrat mi šine v glavo, da se oblečem kot ciganka. Vzela sem iz kurnika stara, raztrgana krila in jo-
po, po naše pravijo »kocimenjke« še od umrle Vrbančičeve babice. Navezala sem culico, kakor da grem po svetu prosit. Na-
enkrat pride gospa Vrabl. Ko me zagleda, se začne močno smejati, pokliče mamó in ateka ter pravi: »Poglejte, tu se je ubogo dekle priteplo. Ima srčno hibo in ne more naprej«. Jaz sem se obračala z obrazom proč, da me niso spoznali, metala sem se po tleh, kakor bi mi bilo slabo. Nato reče ata: »To ni kar tako, ne smemo pustiti ubogo dekle, moramo jo izročiti kam na občino.« Ko se mi približa, me spozna in mi reče: »Oj, ti grdoba grda, jaz sem res mislil, da je kako ubogo dekle.« Mama in gospa Vrabl sta se tako smejala, da so jima kar solze zalivale oči.

*Ivana Rau,
IV. r., Sv. Bolfenk pri Središču.*

MOJA MUCKA.

Jaz imam mačico,
ki ima svileno dlačico.
Umiva se s čisto vodo,
preden gre pančkat z menó.
V posteljici pa tako smrči,
da se miška k njej boji.
Kmalu mlade bo imela,
zato si v slami gnezdo dela.

*Marija Vidmar,
IV. r. pri D. M. v Polju.*

»MOJA GRLICA«.

Kadar šola mine, jaz domov hitim,
doma se v družbi grlice, lepo razveselim.

Če knjigo vzamem v roke in učiti se grem,
prav zvesto me posluša, če kaj učena sem?

Ta ljubka moja grlica, kako jo ljubim jaz.
V njeni družbi meni je vedno kratek čas.

*Spesnila Vozlič Marica,
III. r. v Grižah.*

IZ NAŠEGA DOMAČEGA KRAJA.

Naša vas se imenuje Ponikva in je dobila ime po potoku, ki teče blizu naše vasi in ponikne. Pri nas imamo šestrazredno osnovno šolo. Na naši šoli je ustanovljen P. R. K. skoro že dve leti. Naš Podmladek je že kupil revnemu šolarju čevlje ter namerava kupiti šolski »radio«. Naša šola ima oder, na katerem tudi odrasli pokažejo svojo umetnost. V naši vasi imamo »Gasilski dom« in »Zadružno mlekarno«, katero je ustanovil naš učitelj gosp. Komar. Pa tudi »Gasilski dom« je ustanovil on; zato so mu vaščani iskreno hvaležni. Lani smo dobili na Ponikvo novega g. kateheta, ki je zelo dobrega srca. Lani smo tudi praznovali 25letnico naše blage gospodične učiteljice Vošnjakove, ki je že 25 let poučevala našo deco. Naša vas leži na majhnem holmčku. Marsikateri avto, ki nas obišče, mora po nekoliko strmi cesti do vasi. Skozi našo občino pelje starodavna rimska cesta, katero so zidali in po kateri so hodili nekdanji Rimljani.

*Rozalija Zabukovšek,
VI. r. na Ponikvi ob Južni želi.*

PUNČKA MOJESESTRICE.

Imam dve sestrici. Ena obiskuje drugi razred, ena pa prvega. Starejši je ime Lastika in mlajši Gizela. Ko pridemo iz šole, mi začne sitnariti mlajša sestra: »No, pojdimo se igrati s punčko!« Saj ji je mama kupila 40 cm veliko punčko, da ji je izpolnila največjo željo. Vsak dan je bilo njeno delo to, da jo je skrbno umivala in ji dala razne moderne oblečke. Tudi na izprehod jo je nosila, ker drugače punčka ne bi mogla zvečer zaspati. Nekega dne se ji

je pripetila huda nesreča. Nesla je spet punčko vso okrašeno na izprehod. Pride do vežnih vrat. Tam se ji je spotaknilo, silno se je prestrašila in v tistem hipu je izpučila punčko iz rok. Začela je klicati: Reslika! Lastika! Midve hitiva k njej in vidiva, da punčka nima glavice. Na tleh je ležalo nad sto koščkov črepinj. Midve sva jo tolažili, a ona je jokala vedno bolj. Nato je prišla mama. Tudi na njenem obrazu sem opazila, da ji je bilo težko pri srcu. Ker pa se je punčki zlomila samo glavica, je mama sklenila, da ji bo naredila drugo glavico iz blaga. Sedaj se je revica malo potožila, a na izprehod jo nosi samo še po sobi, ker jo je sram, da ima punčka glavico iz blaga.

*Kranjc Aurelija,
III. r., v Sv. Lenartu v Slov. goricah.*

GOLOBČEK.

V prijazni dolini je stal grad, ki se je imenoval Visoko. V njem so prebivali zelo dobri ljudje. Imeli so hčerko Julčko. Šest ur oddaljeno od tega gradu je stal drug grad Zavrh. Ti ljudje so pa imeli dve hčerki: Tilko in Milko. Ker so bili sosedje, so bili prijatelji, posebno pa hčerke obeh graščakov. V gradu Visokem so imeli veliko golobov, katere je vzgajala Julčka. Dva golobčka je podarila svojima prijateljicama Tilki in Milki.

Nekega večera prideta v grad Zavrh dva popotna meniha in prosita za prenočišče. Dali so jima večerje, onadva pa sta jim pripovedovala, da sta iz svete dežele in da poučujeta ljudi o krščanski veri. Drugi dan sta prosila, da bi jima pokazali pot v grad Visoko. Z njima je šel pastirček, ki je služil pri tem graščaku. Ta dva meniha pa nista bila nič drugega, kot dva roparja, ki sta hotela oropati grad Visoko. Med potoma sta se pogovarjala francosko, kako bi ga oropala. Pastirček je bil doma iz francoskega in je razumel vse, kar sta govorila. Ko so bili v bližini gradu, je zbežal domov. Doma je naznanil vse, kar je slišal. Mislili so na vse načine, kako bi rešili soseda nevarnosti. Pa si domisli hčerka Milka, napiše pismo, ga zapečati, priverže golobčku okoli vratu in ga spusti na prosto. Golobček je letel naravnost na prejšnji svoj dom v grad Visoko. Grašča-

kinja in Julka sta sedeli v sobi in čitali. Kar potrka nekdo na okno, bil je golobček s pismom. Ko pismo prečitata, že prideta dva meniha in pripovedujeta ravno tako kakor v gradu Zavrhu. Obveščeni so bili vojaki, ki so oba prijeli, slekli so jima mešniško obleko, odvzeli orožje ter zaprli v ječo. Tako je rešil golobček graščaka rošparjev.

Tilka Kokotova,

IV. r., Sv. Marjeta nižje Ptuja.

IZ RIBNICE.

Ribnica je trg, kateri je znan širom sveta, ker tu izdelujejo bližnje vasi suho robo, rešeta, žlice, kuhalnice, lončeno posodo, peči, lonce, sklede in piščalke. Imamo veliko cerkev in tudi veliko meščansko šolo. Imam pa tudi še dva majhna bratca, Tončka in Vinkota. Ko pridem iz šole in spišem nalogo, sta bratca takoj pri meni, vsak na eni strani. Tonček pozna že vse črke in zna že katero napisati, tako veselje ima. Imam teto v Ljubljani in jo greva z mamo večkrat obiskat, ker se vozimo poceni, samo 2 Din 50 par plačam za tja in nazaj, ker moj oče so bili železničar. Brala sem novice iz cirčniške okolice. So mi rekli oče, da poznajo vse tiste kraje in očete od Meletove in Svetove, ker so bili dostikrat skupaj. Oče so mi obljubili, da pridemo meseca maja obiskat tiste kraje. Oprostite moji slabi pisavi, ker sem šele učenka 2. razreda osnovne šole.

Bodite pozdravljeni vsi skupaj.

Novak Marija, Ribnica.

KAKO SO NASTALI BELTINCI.

Turki so zelo radi hodili v naše dežele. Nekoč so prišli tja daleč v Srbijo. Tam so mnogo ljudi pomorili. Neki srbski begunec je pred Turki pribežal k nam. Pri nas, kjer zdaj prebivamo mi, so bili tistikrat veliki gozdovi. Srbski begunec si je sezidal grad. Zemlja je zelo blatna. Po malem so začeli gozdove sekati in sušiti zemljo. Okoli gradu so začeli tudi drugi ljudje zidati hiše in nastala je mala vas. Vsak, ki je prišel v vas, je bil zelo blaten, zato so vas imenovali Blatonci, pozneje pa Beltinci.

Jerebič Jožef.

NAŠA DOMAČA OBRT.

Že kot osemletni deček sem z veliko pazljivostjo opazoval, kako dela moj oče iz vrbja koše. To mi je tako ugajalo, da sem se poprijel tega dela. Spravil sem se natiem pod mizo in pobiral vrbovo šibje, katero je oče zavrgel. Samozavestno sem v drugem kotičku začel kot vredni sin očesovega imena domače pletarstvo. Z veseljem mi je oče dal navodila za začetno pletarstvo. Prav živo se spominjam, kakšen je bil moj prvi košek. To bi bilo smeha, ko bi ga dal na razstavo deških ročnih del. Naš šolski upravitelj pa so mi pri razgovoru o raznih razstavah rekli, da bi ravno ta izdelek bil zanimiv, ker bi kazal, kako se z vztrajno in marljivo vajo delo izpopolnjuje. Oče pa mi je rekel takrat: »Za vrabčev gnezdo je že«. Sedaj pa že lahko rečem, če sem ravno bolj počasen pri učenju, pri ročnem delu sem pa med prvimi. Pozimi pletemo košare, vezemo knjige, posleti pa delamo ročno delo na vrtu in na poskusnem polju. Pa še mnogo nas čaka, če hočemo razumno gospodariti v naših časih. V pletarstvu se bodem spopolnil na državni pletarski šoli v Ptuj. Če Bog srečo in zdravje da, se bomo na domači grudi že preživeli, čeravno pride 120 ljudi na 1 km². — Tudi nauke o združništvu bomo uporabljali in zboljšalo se bo gospodarsko stanje. Že sedaj bom potem dobre za druge z učiteljevo pomočjo prodal nekaj košev.

Kako sem nosil prve koše na prodajo, pride drugič na vrsto.

Žumer Alojz v Hajdini.

PRVI ZVONČKI.

Rožica mala se je igrala
pa je za mamico zvončkov nabrala.
Hitro je z zvončki v kuhinjo stekla,
mati je ravno potico spekla.

Mama je Rožo srčno objela,
bila je cvetja močno vesela.
Roži žarela rdeča so lica,
oj, zdaj šele dobra je bila potica!

Roža Prijatelj,
IV. r., Ormož.

REŠITEV UGANK V 6. ŠTEVILKI:

Križanko so pravilno rešili: Vrhovec Danica; Log — Vajncerl Jožica; Prevalje — Gantar Ciril; Dev. M. v Polju — Kučič Justina, Bučar Danica, Svetič Maruša, Rebolj Vera, Markič Stefka; Škofja Loka — Perhaj Helena; Vel. Lašče — Deškovič Milan, Watzak Majda; Kočevje — Znudlerl Stanko; Maribor — Kresnik Vlado; Celje. —

»Belo gos« so pravilno sestavili: Gulič Miloš, Ljubljana — Knapič Ana, G. Rečica — Rupret Franc, Krško — Omahen Ante, Grosuplje — Čarman Janez, Polica — Prestor Žiga in Dušan, Mošnje — Žabot Ignac, Koren Julija, Mančec Martin, Hanc Matjaž, Godina Terezija, Lonec Magda, Kustec Ana, Binder Saša, Kreslin Adam in Ignac, iz Dol. Bistrice — Turšič Mirko, Laznik Stanko, Bedžuh Janko, Lukman Bogomir, Frank Vinko, Vič — Stiglic Alojz, Rečica — Zorič Marjan, Krško — Lovrenčič Anton, Stibler Slavko, Ljutomer — Justin Ivana, Vrhovec Danica, Log — Mrzel Stan. Loke — Bastič Karl, Hrastnik — Kogej Miroslava, Verbič Dušan, Planina — Uršič Franc., Trata — Jelen Ludvik, Polzela — Rebolj Franc, Gor. vas — Seliškar Anton, Vrhovec Stanko, Justin Franc, Log — Štrukelj Anica, Borovnica — Kunej Fani, Ljubljana — Indof Nada, Ljubljana — Prevodnik Janez, Brode — Kos Silvester, Mlakar Janko, Gor. vas — Filipič Franc, Ledinca — Kirn Peter, Hrastnik — Anžlovar Alojz, Hrastnik — Bren Jelica, Črnomelj — Urban Valerija, Sv. Jurij — Salehar Rezka, Dolž — Prinčič Desanka, Zalokar Bari, Šemrov Vlad. Zalokar Rudi, Založnik Ivan, Jan Franc, Lukman Rudolf, Podlesnik Alojz, Kremžar Janko, Matajlec Boris, Gabrijevčič Dušan, Mrak Jožef, Dacar Drago — Vrhovec Bogomir, Pance Franc, Vrhovec Fran, Prelesnik Mirko, Rome Filip, Dominiko Milan, Kersič Vladimir, Strasek Vilibald, Javornik Rado, Snoj Stanislav, Bizjak Stanko, Kušar Vinko, Varšek Jože, Koritnik Svetozar, vsi z Viča — Kresnik Vlado, Celje — Likar Leon, Blanca — Smolej Milka, Kranjska gora — Privolšek Mar., Krško — Novak Slavka, Kavčnik Jernej, Remškar Vinko, Novak Ivanka, Log — Lampič Franci, Ajdič Milena, Grosuplje — Bren Pavel, Krško.

Izžreban je bil:

Kersnik Ladko, učenec IV. r. osn. šole v Celju;

prejel je za spomin razpisani fotografski aparat.

Kadim,

*ker hočem kmalu uničiti svoje zdravje,
ker imam preveč časa in ne poznam pametnejšega dela,
ker sem neobziren in kvarim drugim zrak,
ker tudi drugi kade in moram vsako neumnost posnemati.*

Ne kadim,

*ker hočem ostati zdrav,
ker se v prostem času rajši izprehajam, igram, telovadim, plavam,
ker vem, da je ljudem potreben čist zrak,
ker hočem varčevati.*

Ob sklepu 1. letnika.

S to številko se zaključí 1. letnik „Našega roda“. Z upanjem, da nam bo v prihodnjem letu mogoče list še izboljšati in v veri, da nam ne le ostanejo vsi naši naročniki zvesti tudi v prihodnjem letu, ampak, da se bodo vrste čitateljev našega listu še povečale,

želimo vsem našim naročnikom

vesele počitnice.

Uredništvo in uprava
„Našega roda“.

NAROČAJTE
MLADINSKE KNJIGE
pri
UČITELJSKI TISKARNI
V LJUBLJANI

ČEVLJE

najboljšega domačega izdelka
in odličnih inozemskih tvrdk
kupite najugodneje v trgovini

A. ŽIBERT
LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA

NAJVEČJA IZBIRA BLAGA
ZA ŠPORT IN TURISTIKO PRI

A. & E. SKABERNĚ, LJUBLJANA

Fotografične aparate
in vse potrebščine

nabavite najugodneje

v drogeriji „SANITAS“
Celje-Ljubljana, Dunajska cesta 5

*Tam dobite tudi navodilo „Kako se
naučim fotografirati“, za ceno 10 Din.*